HAFTALIK KÜLTÜR-FİZİK DERGİSİ
14 KASIM 1996 PERŞEMBE SAYI:28 FİYATI: 70.000.TL. (kdv dahil)

öKÜZ

beni türk hekimlerine emanet ediniz

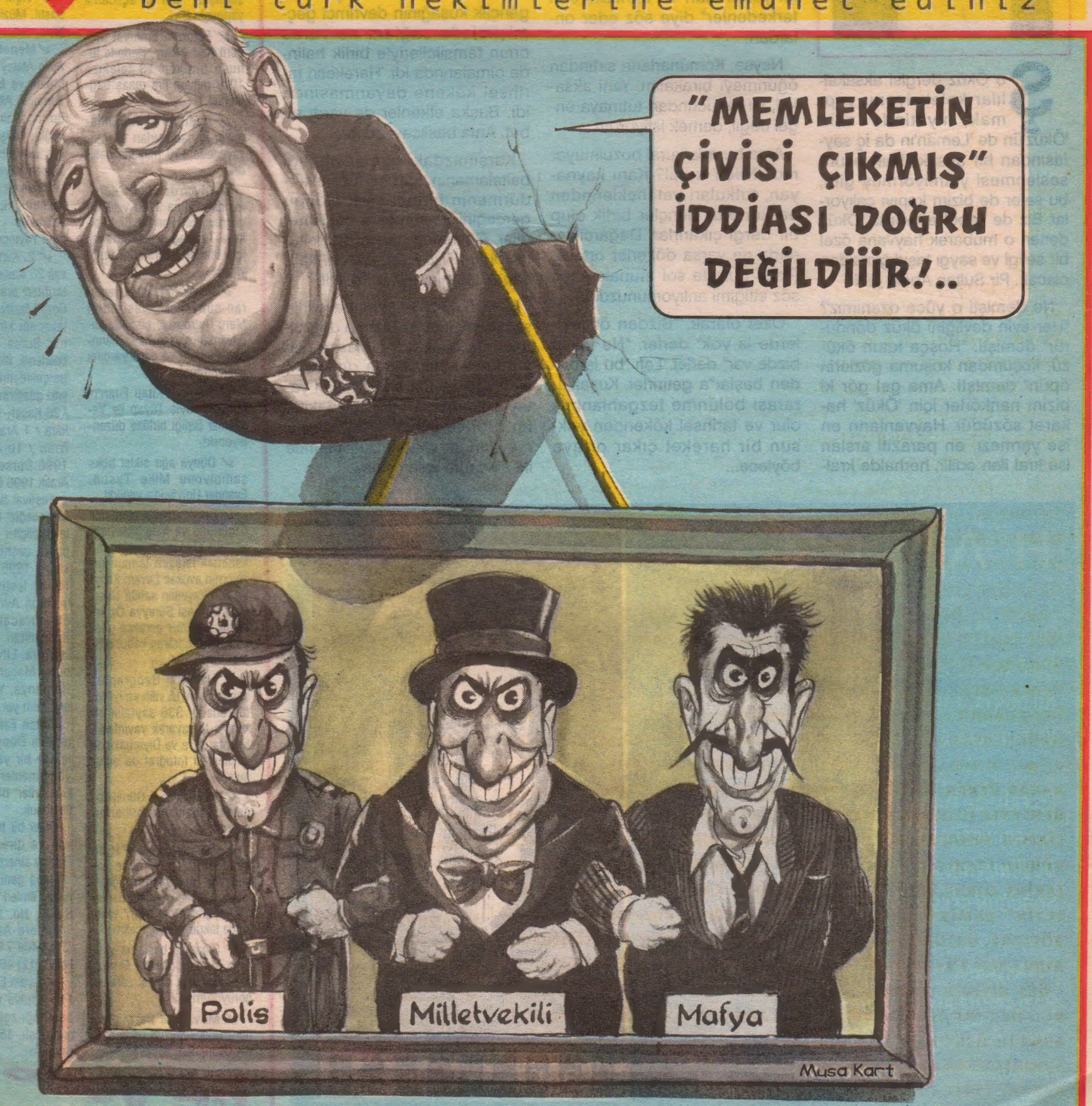

YATAY BÖLÜNME DİKEY BÖLÜNME

Mihri Belli

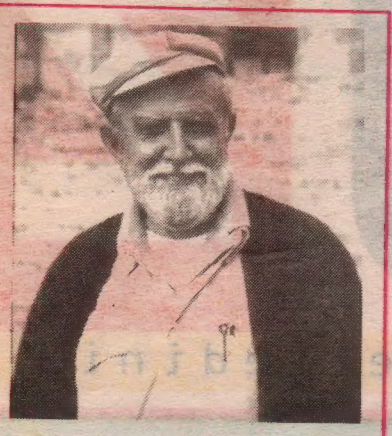

Şu Öküz dergisi aksakallılar koleksiyonu yapmak niyetinde zair. 'Öküz'ün de 'Leman'ın da iç sayfasından bir aksakallının okura seslenmesi yetmiyormuş gibi, bu sefer de bizim kapıyı çalıyorlar. Biz de kabul ediyoruz. Öküz denen o mubarek hayvana özel bir sevgi ve saygı taşıdığımızdan olacak. Pir Sultan Abdal gibi

Ne demişti o yüce ozanımız? "Her evin devliğini öküz döndürür" demişti. "Hoşça tutun öküzü, koşumdan koşuma gözlerin öpün" demişti. Ama gel gör ki bizim nankörler için 'Öküz' hakaret sözüdür. Hayvanların en işe yarmazı, en paraziti arslan ise kral ilan edilir, herhalde kralların neye yaradığını içten içe bildiklerinden olacak.

Evet, bu derginin sayfalarında bir aksakallı daha arz'ı endam etmiş oluyor. Oysa dergide çalışanlar genç insanlar. Asıl yükü omuzlayan onlar. Bizlere aşın tuzu, biberi olmak düşüyor. Bu da gerekli.

Paris Komünü resimlerine bakın. 'İsdibdat' denen baskı rejimine karşı dağa çıkan Resneli Niyazi ve silah arkadaşlarının çektirdikleri fotoğraflara bakın. Delikanlılar arasında çapraz fişeklikli, silahlı aksakallıları da görürsünüz. Tarihçiler "barikatta ilk yerini alan ve barikadı son terkedenler" diye söz eder onlardan.

Neyse, Komünarların sırtından öğünmeyi bırakalım. Yani aksakal, işi bir ucundan tutmaya engel değil, demek istiyorum.

Ama burada kural bozulmuyor mu? Nedir kural? Kanı kaynayan, tutkuları yeteneklerinden baskın bazı gençler birlik olup bir dergi çıkarırlar. Dağarcıklarında ne varsa dökerler ortaya. (Tabii burada sol muhalefetten söz ettiğimi anlıyorsunuzdur.)

Özet olarak, "Bizden öncekilerde iş yok" derler. "Ne varsa bizde var" derler. Lafı "bu iş bizden başlar"a getirirler. Kuşaklararası bölünme tezgahlanmış olur ve tarihsel kökenden yoksun bir hareket çıkar ortaya böylece...

Karşımızdaki güçler bunu hiç de yadırgamazlar. Geçmişi ile, bugünü ile ilerici muhalefet güçleri arasında birlik onların korkulu rüyasıdır. Sol muhalefeti etkisiz kılmanın yolunun onu geçmişinden koparmak olduğunu öğrenmişlerdir. "Böl ve yönet"dir şiarları... Bilirler ki yatay bölünme gerçekleşti mi, dikey bölünme, yani aynı kuşak içinde fraksiyonlara bölünme kaçınılmaz olur.

68 Kuşağı'nın o şanlı şahlanışını hatırlayalım. Tarihsel inisiyatifin bize geçtiği, bizim ilerlediğimiz, onları gerilettiğimiz günleri.

Bunun sırrı neredeydi? O gençlik kuşağının devrimci geçmişimizde sağlam ne varsa onun temsilcileriyle birlik halinde olmalarında idi. Hareketin tarihsel kökene dayanmasında idi. Başka etkenler de vardı elbet. Ama başlıcası bu idi.

Karşımızdaki güçler obirliği baltalamanın, kurulu düzeni sürdürmenin birinci şartı olduğu gerçeğini kavramakta gecikmediler. Gayretleri hep o doğrultuda oldu. Bizde de, evvel Allah, çanak tutanlar eksik değildi.

Evet, "Öküz"e yazma davetinin sözkonusu kuralı bozma doğrultusunda bir adım olmasını diliyorum. Aksakallılarla gençlerin aynı çatı altında buluşmaları yatay bölünmeye, karşımızdakilerin "Böl ve yönet" taktiğine bir meydan okumadır. Bu düşünce ile alıvorum kalemi ele...

HAYIR

DİNLENSİN DİYEDİR GÖZLERİMİZ
BU ÖNÜMÜZDE AÇILIP GİDEN MANZARA;
BU DÜNYA, YORULDU MU KUŞLAR KONSUN DİYEDİR,
VE TANRILAR BOŞLUKTAN BIKINCA.

ELLERİMİZE MALUM OLUR NEDENSE
SULARIN RENGİ BALIKLARIYLA, ÇİÇEKLERİYLE,
DÜŞÜNMENİN HUZURU AYAN OLUR;
SOĞUĞUN SESSİZLİĞİ HÂKEZA.

YUVARLANAN YILDIZLAR İÇİNDE SAÇLARIMIZ,
BOYLARIMIZ BÜYÜR USUL USUL;
DUYULMASIN DİYE GÜRÜLTÜLER UYKULARDA
YAĞMURLAR YAĞAR GECELERİ.

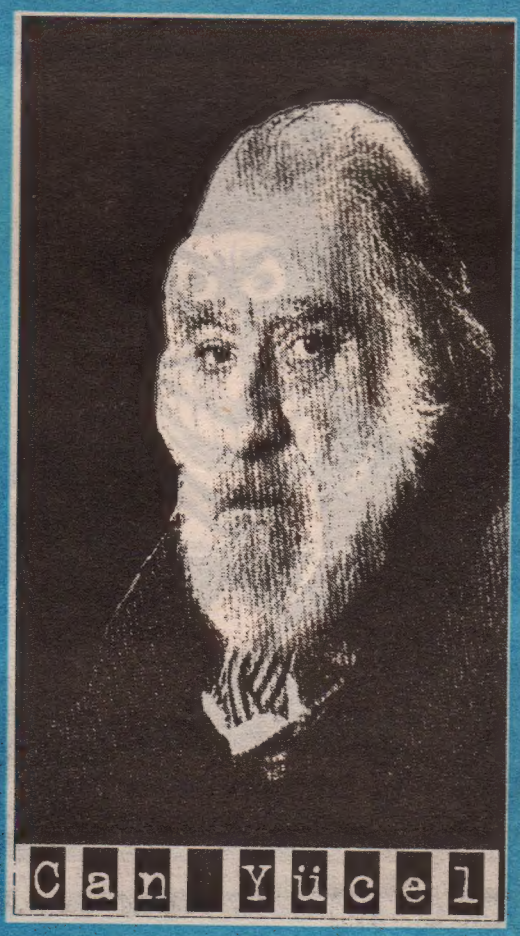

Can Yücel

ne vaaaar

✔ Arabesk müzik, pop müzik'i tahtından indirmiş!. Baş sebep toplumsal karamsarlık olarak gösteriliyormuş!.

✔ ATV'de yayınlanan şok mizahi haber programında yer alan "ABD'li ünlü milyarder dul ve kapak yıldızı Anne Nicole Smith'in yılda bir gün zevk için Edirne Genelevi'nde çalıştığına ilişkin komik haberi Edirne valisi Mehmet Canseven ciddi sanıp araştırma yapmış ve "yapılan araştırmalar sonucu söz konusu Amerikalı kadının ilimizdeki genelevde çalışmadığı anlaşılmıştır." gibi bir açıklama yapmış!.

✔ Erzurum Emniyet Müdürü Aziz Aksoy, illerinde fuhuşu bırakan 13 telekıza 10'ar milyon lira maaş bağlatmış!.

✔ Padişah II. Abdülhamit'in iç çamaşırları bir müzayedede 150 milyona satıldı!.

✔ Afyon'da Frigler döneminden kalma 2700 yıllık bir geçmişi bulunan Büyük Kapıkaya Tapınağı define aramak için kimliği belirsiz kişilerce yıkılmış!.

✔ Belçika'da infial uyandıran sübyancı çetesi lideri Marc Dutroux'ya çocuklu kadınlardan oluşan hayranlarından mektup ve para yardımı yağıyormuş!.

✔ İstanbul Kitap Fuarı'nı bundan böyle Tüyap ile Yayıncılar Birliği birlikte düzenleyecek!.

✔ Dünya ağır siklet boks şampiyonu Mike Tyson, Evander Holyfield'e yenildi!.

✔ Geçen haftaki "düşünce özgürlüğü ve hukuk devleti" konulu siyaset meydanı'na katılmak isteyen İsmail Beşikçi'nin avukatı Levent Kanat ile Yurt Yayınları sahibi Ünsal Öztürk'ün eşi Süreyya Öztürk teknik nedenler gerekçe gösterilerek programa kabul edilmemişler!.

✔ National Geographic dergisi, son 15 yılın en iyi fotoğraflarını 336 sayfalık bir kitapta toplayarak yayınladı!. Kitapta Cizre ve Diyarbakır'da çekilen iki fotoğraf da bulunuyor!.

✔ Askerliklerini Güneydoğu'da yapanların intiharları artıyor!.

✔ Playboy dergisi Marylin Monroe'nun 34 yıl önce yayınlanan çırılçıplak fotoğraflarına (4'ü hiç yayınlanmamış 18 fotoğraf) Ocak 1997 sayısında tekrar yer verecekmiş!.

✔ Sigaraya başlama yaşı 14'e inmiş!. (Cezmi Ersöz: Sigaranın çok büyük zararını görüyorum.)

✔ Movieline Dergisi'ne göre Hollywood'un en iyi kadın oyuncuları şöyle sıralanıyormuş: Meryl Streep, Susan Sarandon, Judy Davis, Angela Bassett, Jodie Foster, Emma Thompson, Glenn Close, Winona Ryder, Wanessa Redgrave..

✔ Refahyol Hükümeti "kuyumcuya altın affı" mevzuatının kapsamını genişleterek, vergi mükelleflerinin kaynağı bilinmeyen servetlerini ellerinde altın varmış gibi beyan ederek kara para'yı altın'la aklayacak yollar gösteriyor!.

✔ Kulak sağlığı açısından sakız çiğnemek faydalıymış!.

✔ Açık Radyo 1 yaşına bastı!. Müzik dergisi Roll çıktı!.

✔ Menekşe İstasyonu - Atilla Atalay. İletişim Yayınları Müzik ve Muhalefet - Halil Turhanlı. Altıkırkbeş Yayınları Bu maçı alıcaz! - Can Kozanoğlu. İletişim Yayıncılık Savaş ve Kalbim - Altay Martı. Leman Yayıncılık. Sen Güzelsin Pelikan da Güzel - Aslan Özdemir. Leman Yayıncılık Yazıkatür - Lütfü Oflaz. Leman Yayıncılık

✔ 2. Avrupa Filmleri Festivali 26 Kasım-22 Aralık 1996 tarihleri arasında yapılacak. Gezici festivalin bu yıl konaklayacağı kentler Ankara, İzmir, Bursa, Eskişehir olarak belirlendi. İlki 1995 Aralık'ında gerçekleştirilen festivalin bu yılki gösterim programı şöyle: / 26 Kasım-1 Aralık 1996 Ankara / 1 Aralık-8 Aralık 1996 İzmir / 10 Aralık-15 Aralık 1996 Bursa / 17 Aralık-22 Aralık 1996 Eskişehir

Festival broşürünün "neler izleyeceğiz" bölümünde özetle şu bilgiler yer alıyor: "Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde çekilmiş 1995-96 yapımı yeni filmler festival programının 'Avrupa Avrupa' bölümünü oluşturacak. Bu bölümde Bulgaristan, İngiltere, İtalya, İspanya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Polonya, Romanya, Yugoslavya'dan birer film yer alacak.

Zoltan Fabri, Macar sinemasını Dünya sinemasının içinde bir yer sahibi yapan yönetmenlerden biri. 'Toplu Gösteriler' bölümüne 5 filmi ile konuk.

Diğer bir toplu gösteri 'savaş ve direniş' başlığıyla Fransız sinemasından.

Daha geniş bilgi için: Avrupa Filmleri Festivali, Bülten Sokak, No. 13, 06680, Kavaklıdere-Ankara, Telefon (312) 468 71 40-466 11 97; Fax: (312) 468 71 39

✔ Aydın E tipi cezaevinde 115 tutuklu ve hükümlünün başlattığı açlık grevi 50.gününü aştı. 15 hükümlü ölüm sınırında!.

ne yoooook

Akşamsefası

...Musa Kart

Kaza, Çiller Ailesinin Yeraltı Dünyasıyla Bağlantısını Ortaya Çıkardı...

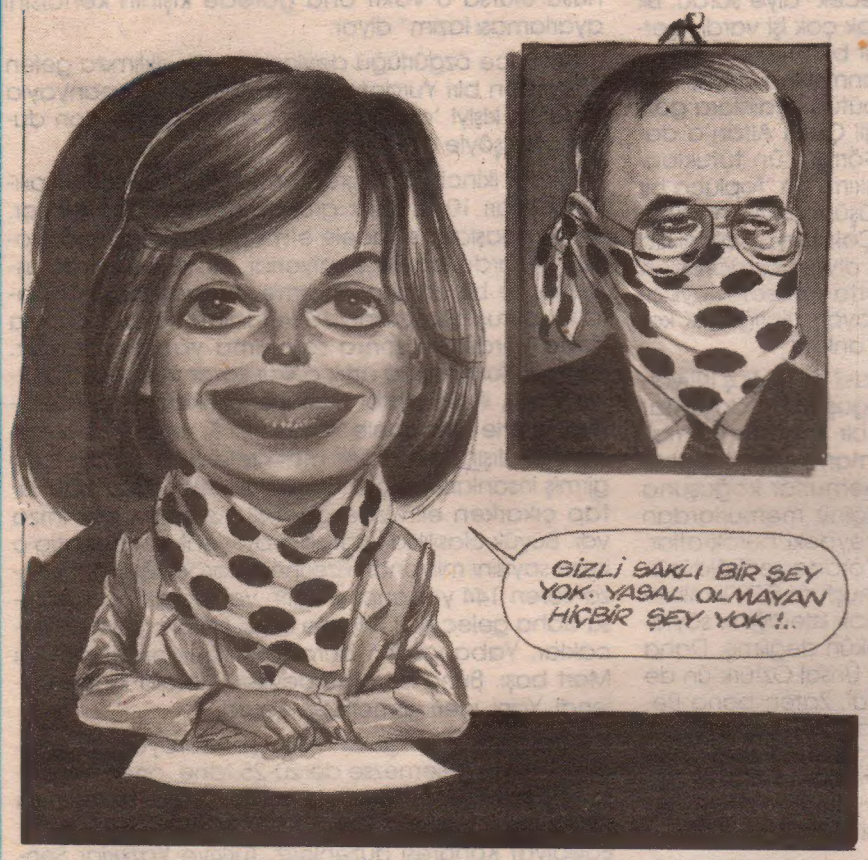

ToDikAnKa kOliTop

Küçük İSKENDER

Aşkta beklentiler tehdit unsuru oluşturdu mu, sevgiliyi öldürmeli! O, farkına varmadan hayatına hap atmalı! Tacize uğrayan gözler, artık uzağı göremez. Tacize uğrayan dudaklar, hafızasız sözcüklerin peşinden bükülür. Aşkın başı kalabalıksa, çıkıp gitmeli. Balık leşi satılan motor iskelelerinde sizi alıp kayıp adalara götürecek bıçkın denizciler beklemeli. Aşk, bir ülke değil. Aşka yerleşilmez. Gereksiz şiirlerle, aşkın dikkatini dağıtmamalı.

– 'Kızımla evlenmek istiyorsan, ormandaki canavarı yakalayıp bana getirmelisin!.'

Lükse kaçan aşklarla bezeli masallar, bizim gibilerin uykusunu kaçırtır; başka da bir boka yaramaz! Aşk, ağacı çıktı mı, itfaiyeyi çağırmalı. Çünkü aşk, 'pisi pisi'ye gelmez. Aşk, ormanda ispatlanmaz. Aşk, olmazsa olmaz bir genelgedir. Öyle her yerde yazılmaz, okunmaz! Aşkın artistik puanı yoktur!

Kapanan bir derginin sadık okuru gibisinizdir ayrılığın ceza sahasında. Aşk ise, canlı yayın konuğudur. Tahterevalliden ilk kim kalkarsa yırtar, öbürünün kıçı yere vurur!

Umutsuzluğa sürüklenen aşklarını çöpe atabilenler, gerçek bir **kalp kahramanı** olmayı becerebilmiş insanlardır. Evet, bu yüzden ödüllendirilmezler ama, rus ruletinin başmimarı, o tek kurşunu havaya sıkmanın keyfini yaşarlar. Yunus ile ahtapot, aynı poker masasına oturamaz! Aşk, hileye yolaçan beşinci as'tır! Aşk, menzili daraltır; hayal gücünü sıfırlar.

– 'Onu ilk gördüğümde..'

Denizi ilk gören, önce boğulacaktır diye bir kural tanımıyorum!

– 'Ona ilk açıldığımda..'

Karşınızdaki psikiatristiniz midir?!

Aşkta beklentiler tehdit unsuru oluşturdu mu, sevgiliyi öldürmeli! Sonra doğaya gidip teslim olmalı! Tacize uğrayan ruhlar, hiçbir fincan celsesine katılmaz. Tacize uğrayan özlemler, hedef tahtasında bekleme yapmaz. Aşk, veresiye kabul etmez. Aşk, depozit olarak **bir ömür** ister.

Ben de sevdim elbette. Aşkla teşrik-i mesaimizde binlerce his doğurduk. O binlerce hissi büyüttük, okula bile yazdırdık. Tembeldi hislerimiz. Sadakat'i çalışmadılar. Dersi kırıp İhanet'e film seyretmeye gitmeye meyilliydiler. Bir daha onları göremedik. Aşk, annesinin evine döndü. Ben, yalnızlığa verdim kendimi. Küçük'tüm, ufacıktım, bir taş attım içime, bin akıllı çıkartamadı.

Ben de sevdim elbette. Şahitlerim var. Ama hiçbir ilişkide kontrat imzalamadığım için huzur ve barış ortamlarında yeşeren, çiçek veren mizacı dolayısıyla kısa süreli birkaç sinir krizinin haricinde zarara uğramadım. Sigorta şirketim, özel hayatımdaki bütün zararı karşıladı. Sırtımı sıvazladı. **Kıssadan hisse:** Öküzlere gidiyorum, tren taklidi yapıp hemen döne'cem!.

Daha Sık "gözüm" Demek İstiyorum, Çünkü...

ÖMER LAÇİNER

Arabanın arka koltuğunda elimdeki kağıtlara dalmıştım. Radyodaki boğuk, kederli bir sesin söylediği şarkının nakaratı başlayınca irkildim. Tizleşmiş, adeta canhıraş bir ses: "Bir kurşun kendime, bir kurşun sana / Ya benim olacaksın ya da toprağın"

İzmir'de çılgın üniversiteli gencin işlediği cinayet henüz yeniydi. Boynunu sağa savurarak nakarata hafif sesle eşlik eden şoföre "ne çabuk da şarkısını yapmışlar" dedim. "Yok abi," dedi şoför, "çoktandır var bu şarkı."

Doğruydu tabii. "Benden başkasına yar etmem"den daha eski kaç şarkımız vardı ki? Ama İzmir'de öldürülen genç kızın gülümseyen resmi içimi titretmişti bir kez. Duramadım, "Haksızlık değil mi?" diye sordum. "Pek çok sevmişsin, kabul de, seni sevmemiş, sevememiş bir kadını kurşunlamak reva mıdır?"

Şoför tereddütsüz cevap verdi: "Kurşunlayacaksın çaresiz. Onca sevmişsin, olur mu yani!"

Israr boşunaydı. Başka bir yol denedim. "Ya tersi olsaydı" dedim. "Diyelim bir kadın pek çok sevmiş seni, ama sen karşılık vermemişsin. O da çekip vursa seni, haklı mı bu kadın şimdi?"

Şoförün radyodaki şarkıya eşlik eden eli durdu, "Olmaz!" dedi önce. Sonra birden yarım dönerek, dosdoğru gözlerime baktı: "Beni çok, pek çok seven bir kadın diyorsun, değil mi?"

Bakışı önce "öyle bir kadın olamaz ki" der gibiydi, sonra benim olabilme ihtimalini mümkün görüp görmediğimi sorgular gibi baktı. Gözümü kırpmamam gerektiğini sezdim. Sakin bir sesle, "Evet, öyle bir kadın olsa, neden olmasın!" dedim.

Göz kenarlarındaki derinin altından sanki bir ışığın gelip göz bebeklerini doldurduğunu, az önce bana dibinde kırık umut parçalarının öylesine durduğu bir çukur gibi görünen gözlerinin parladığını gördüm. Gülümsemesi sanki tadına varmak için yavaşça yüzüne yayılırken, "Vursun o zaman" dedi coşkuyla, "helal olsun!"

Yüzündeki o doymuş ifadeyle, direksiyonu bırakıp iki yanına salıverdiği elleri, geriye kaykılmış vücuduyla hissettiğini dosdoğru söylediği o kadar apaçıktı ki! Onu pek çok sevecek bir kadın! Sahiden mümkün müydü? Var ise öyle bir kadın varsın vursundu. Sesinde "ölsem de gam yemem" tınısı, "Vursun, helal olsun!" dedi yeniden.

Ama hemen toparlandı. Olmayacak bir şeye, öyle bir kadının varolabileceğine bir an inanıvermiş olmanın adeta suçlu havasıyla alelacele direksiyonu kavradı. Dikleşti ve bir daha da konuşmadı. Gözleri az öncekinden daha da matlaşmış gibi geldi bana.

Ve epey bir zaman önce içimi günlerce sızlatmış o gözleri hatırlattı bana.

Sabaha karşı eve dönüyordum. Etraf ıssızdı. Köşede sokak lambasının altında dövüşen iki adam gördüm. Dövüşmek denemezdi buna. Biri ikide bir yere düşen öbürüne vurup duruyordu. Koşup araya girdim. Ufak tefek adamlardı zaten ve belli ki tanıdık, arkadaştılar. Kısa, kesik konuşmalarından az önce birlikte içip, dönerken kavga ettikleri anlaşılıyordu. Döveni ve galiba öbüründen bir fiske dahi yememiş olanı tuttum. Biraz debelendi ve sonra durup ağır ağır doğrulmakta olan ötekine "nasıl olsa yarın ve sonraki günlerde de karşılaşacaklarını, o zaman onu yine döveceğini" haykırdı. Ve nasıl döveceğini anlatmaya girişti sonra. Adeta şehvetle en küçük ayrıntılarıyla tarif ediyor, döverken duyacağı hazzı şimdiden yaşıyormuş gibi titriyordu sesi.

Dayak yiyen doğrulmuş, kıpırdamadan dinliyordu. İlk şaşkınlığım geçince yüzüne bakmaya çalıştım. Bir söz, bir tepki bekliyordum. Ama sessizdi. Öne eğdiği başını hafifçe kaldırıp haz ve heyecanla kendisini nasıl, kaç türlü döveceğini anlatan adama öylece bakmaya başladı yalnız. O sırada gördüm gözlerini ve dondum adeta.

Gözler aynasıdır hayatın. Dayanılmaz acıların yansıdığı gözler görmüştüm, akan gözyaşlarıyla bir ıstırap kuyusu gibi görünenleri de. ölmekte olan insanın gözlerindeki ferin yavaşça sönüşünün o iç parçalayıcı sessiz çığlığını da izlemiştim. Ölümün sanki gölgesini orada bırakmış gibi durduğu ölü gözlerini kapatırken kaç kez ısırdım dudaklarımı.

Ama hiçbiri, o loşlukta öylece bakan, hayır dipsiz bir kuyu gibi duran o adamın gözleri kadar sarsıp altüst etmedi beni. Mücessem bir hiçlikti adeta. Öylece durmuş, sırf kendisinin ete kemiğe bürünmüş bir hiçlik olduğunu değil, kendi hiçliğinin, bizde varolduğunu sandığımız her şeyi de hiçleştirdiğini söylüyordu sanki.

"Ben, içinizden biri hiçleşmiş, hiçleşebilmişsem eğer" diyordu adeta, "sizin varolmanızın, sevinç, haz ve heyecanlarınızın gerçek, sahici olduğunu nasıl düşünebiliyorsunuz?

Ve hele sen, beni dövdüğünde bir şeye üstün geldiğini zannederek haz duyan, yeniden aynı hazzı duymak için, bunun sabırsızlığıyla yeni dayak sahneleri hayal eden en yakınımdaki kişi, bir hiçi dövmüş olacaksın, duyduğunu sandığın haz da, heyecan da hiç aslında. Dikkatle bak, sen de göreceksin bunu."

Gerçekten de az önce keyifle atacağı dayakları anlatan adamın sesindeki haz söndü, biraz daha geveleyip sustu sonra. Bir süre hepimiz sessizliğin ortasında durduk. Ben bıraktım tuttuğum adamı, hepimiz ayrı yönlere o suskunluk içinde yürüdük.

O adamı, o gözleri, o bakışı unutamadım. Arada, herhangi bir insanın gözünde, onun aynısından bir parçayla ansızın karşılaştığımda aklıma geliyor yeniden. Umudun yani insani olan her şeye hayat veren iksirin mutlak kaybını hatırlatıyor bana.

Ve galiba sevilme umudu kalmayınca bütün umut da bitiyor. O uzak Avrupa şehrinin kurşuni loşluktaki sokağında değil sevinç, acı bile duymayacak kadar mutlak bir duyarsızlık haliyle bakan adam, bir kurşunu karşılıksız aşkına bir kurşunu da kendine sıkacağını söyleyen sesin az sonrası değil mi?

Havalar soğuyor ve galiba daha da soğuyacak. Çoktandır birbirimizin gözlerine bakmayı, bakarak konuşmayı ihmal ettik gibi geliyor bana. Yeniden gözgöze gelmenin sahiden "gözüm" diye seslenmenin tam vaktidir şimdi.

Akşamsefası

.....HACER YILDIRIM

Tek Kişilik Örgüt

Sanatçı, düşünce suçlusu, barış girişimçisi, insan hakları savunucusu, bütün bunları birleştiren DGM ona yeni ve daha kısa bir isim taktı "terörist". Şanar Yurdatapan MED-TV'de yayınlanan Kurşun Kalem Belgeseli'ne müzik yaptığı için tutuklandı. Yurdatapan, iki hafta önce serbest bırakıldı. İçerdeyken, basında onunla ilgili çok haber çıktı en çok da PKK'lilerin bulunduğu koğuşta kalması konuşuldu.

Şanar Yurdatapan içerden çıkar çıkmaz, gözaltına alınıp götürüldüğü yerde, yani İstanbul Tabib Odası'nda yeniden bir basın toplantısı düzenledi. Polisler yine kapıdaydı. Yurdatapan polislere "Bu kez de beni gözaltına alırsanız, Ankara'ya gitmeyeceğim. Burada sorgulanmak istiyorum" diyerek espiri yaptı. Basın toplantısında, sorguda kendisine neler sorulduğunu, halen cezaevinde olan İsmail Beşikçi'nin yayıncısı Ünsal Öztürk'ten, düşünce suçlularından, Albay Rıdvan Özden'den, Barış İçin Buraya Çalışma Grubu'ndan söz etti.

Şanar Yurdatapan'ı yurtdışından İstanbul'a geldiği ilk günden itibaren insan hak ihlallerinin olduğu her yerde görmeye başladık. Kayıp eylemlerinde, DGM kapılarında, barış eylemlerinde...

Kendisinin deyişiyle "Birileri, yeter artık, bu herifin ağzının payını vermeliyiz" dediler ve sudan bir bahane ile tutukladılar. Yurdatapan'ın ağzının payı verilmemiş olacak ki içerden çıkar çıkmaz ilk işi basın toplantısı düzenlemek oldu ve yarım kaldığı yerden anlatmaya devam etti. Yurdatapan'dan randevu aldığımda 'ne kadar sürecek' diye sordu. Bir saat onun için fazlaydı. Yapacak çok işi vardı, içerde kaldığı sürede ertelenen işler biran önce bitmeliydi. Şanar Yurdatapan tutuklanmasına ilişkin, "Tutuklanmam, benim kişiliğimde bütün aydınlara gözdağıdır. Ama sadece ben değil Çetin Altan'a dava açılması, gazeteci Alper Görmüş'ün tutuklanması. Bütün bunlar o Şahinler Takımı'nın 'topluca bir saldıralım da bunlar sussun' düşüncesiyle hareket etmelerinden kaynaklanıyor. Çok büyük olasılıkla bunlar tesadüf falan değildir" diyor. Yurdatapan içerdeyken çok konuşulan, hatta Siyaset Meydanı'nda Lale Mansur'un açıklamaya çalıştığı PKK koğuşunda kalma hikayesini şöyle anlattı:

"Bana içerdeyken sordular, nasıl bir koğuş isitiyorsun diye ben de 'tenha bir koğuş olsun da rahat çalışayım' dedim. Önce siyasi bir koğuşta kalmak istemedim. Çünkü rahat çalışamam, çok fazla konuşuruz diye. Onlarda beni memurlar koğuşuna gönderdiler. Tabii bu sizin bildiğiniz memurlardan değil, çoğu rüşvetçi ve üst düzeydeki bürokratlar. Daha sonra haber geldi bana 'orada seni öldürürler' diye. Ben de avukatımla konuştum DEP'li milletvekillerinin kaldığı koğuşta kalmak istediğimi söyledim. Ama bu yasal olarak mümkün değilmiş. Daha sonra İsmail Beşikçi'nin yayıncısı Ünsal Öztürk'ün de bulunduğu koğuştan haber geldi. Zaten bana Beşikçi'nin kaldığı yeri ayarlamışlar. Ben de dilekçe verip oraya geçtim" Yurdatapan'ın Cezaevi Müdürlüğü'ne verdiği dilekçe bir ön yazıyla birlikte basına veriliyor.Yurdatapan, bunun basına nasıl verildiğini ise çok sonra öğreniyor : JİTEM tarafından.

"Dilekçenin fotokopisi, hiç bir alakası olmadığı halde DGM'ye gidiyor. Fakat basına bir tek noktadan gidiyor JİTEM üzerinden. Duyduğumuz bu, ben resmi bir yazıyla bunun nasıl olduğunu DGM'ye soracağım" diyor.

Cezaevindeki koşulların çok kötü olduğunu, özellikle hasta olan tutukluların iyi tedavi edilmediğini belirtiyor. "Ankara Numune Hastanesi'nden, bütün doktorları suçlamıyorum ama orada hipokrat yemininı falan hiç takmayan Hipokrat'ın Brütüsleri bol miktarda mevcut. Özellikle de PKK'li tutukluların tedavileri yapılmıyor."

Yurdatapan, cezaevindeyken üç plan hazırlıyor. Birincisi çıktığında yapılacak görüşmeler; ikincisi, ikinci duruşmaya kadar bir aylık süre içinde neler yapılacak? Üçüncüsü dışardaki işler, eğer çıkmazsa nasıl yürüyecek?

"Nâzım da içeri girdiği zaman hemen bırakılacağını düşünüyormuş, uzun zaman kalacağına hiç inanmıyormuş. 'Harp okulu öğrencilerini güya isyana teşvik ettirmişmiş'. Ama yavaş yavaş işin ciddiyetini anlıyor 'bunlar beni bırakmayacak' diyor. Türkiye'nin şu andaki konumunda bu pek kolay değil ama yarın sabah tank sesleriyle kalkmamız sözkonusu olursa o vakit ona görede kişinin kendisini ayarlaması lazım" diyor.

Düşünce özgürlüğü deyince de ilk aklımıza gelen isimlerden biri Yurdatapan. Başlattığı kampanyayla binlerce kişiyi 'düşünce suçu sanığı' yaptı. Son durumu ise şöyle özetliyor:

"Şimdi ikinci 86'lık grubun kimlik tespitleri yapılıyor. Onları 10-15 kişilik gruplar halinde çağırıyorlar. Biz arkadaşlara 'siz acele etmeyin yavaş gitsin' diyoruz. Onlarda acele etmiyorlar. İlk 98 kişinin duruşmasını ise bir an önce bitirmeye uğraşıyoruz. 2 Aralık'ta duruşmamız var, 10 kişi falan kaldı. Onlarda ifade verdikten sonra savunma yapmayacağız. Sonraki duruşmada artık onları karar vermeye zorlarız. Şimdi, ikinci kitabı hazırlıyoruz, ikinci kitap dediğim Terörle Mücadele Yasası'nın 8. veya 312. maddesinin dışındaki diğer maddelerden dolayı içeri girmiş insanların suçlarına iştirak edeceğiz. İkinci kitap çıkarken elimizde geçerli 13 bin kadar imza var. Büyük olasılıkla kampanyayı yeniden başlatıp o imza sayısını milyonun üzerine çıkaracağız. Yine, imza veren 144 yabancı yazarın yanına şimdi bir sürüsü daha gelecek. Onlarda ikinci kitaba yayıncı olacaklar. Yabancıların burada sorgulanma zamanı Mart başı. Bunu ben içerdeyken Herold Pinter üstlendi. Yani, içeri girmem işe yaradı."

Yurdatapan sorgulanmak için buraya yurtdışından 144 kişi gelemezse de 20-25 tane önemli yazarın geleceğini söylüyor. Ve ekliyor "Hazır ayağımıza kadar bu insanlar geliyorsa o vakit biz de güzel bir Edebiyat Kongresi düzenleriz. Türkiye Yazarlar Sendikası, Türk-Pen'i ve Edebiyatçılar Birliği konferansı üstlendiler. Konferans üç gün sürecek muhtemelen, ana konusu düşünce özgürlüğü olacak; daha doğrusu, ifade özgürlüğü.

Yurdatapan, bütün bu çalışmalarından sonra kendi özel işlerine ayıracak vaktinin olmadığını belirtiyor. Daha doğrusu bütün bu çalışmalar, Yurdatapan'ın özel işleri olmuş durumda.

Susurluk çetesine ilişkin ise şöyle diyor: "Hangi çete? Susurluk çetesi mi? O kadar çok çete var ki... Kimlerin soruşturulacağı belli çeteyi aramaya gerek yok. Bu da özelleştirilmiş bir iş, iğrenç bir şey. Demirel, 'sonuna kadar götürülmeli' diyor. Götür kardeşim, devletin başısın sen orada süs diye oturmuyorsun, lafa bak, biz mi yapacağız. Biz üstümüze düşeni yapıyoruz. Elimizin erişebileceği yere kadar."

GÖKBAYRAK İÇİN AÇLIK GREVİ

Oya Gökbayrak, 14 Ekim günü Küçükarmutlu'daki evine polisin yaptığı baskın sonucu gözaltına alındı ve uyuşturucu bulundurduğu gerekçesiyle tutuklandı. Oya Gökbayrak'ın cezaevine girdikten sonra tutuklanmasını protesto edenler onun Küçükarmutlu'daki evinde açlık grevi başlattı. Açlık grevi, dönüşümlü olarak sürüyor. Avukatı Düzgün Yüksel, Gökbayrak'ın uyuşturucu kullanmadığını, satmadığını, bunun bir komplo olduğunu belirtti.

Mahkemeye gönderilen iddianamede ise, "Narkotik şube görevlilerince yapılan aramada özürlü olan sanığın kullandığı tekerlekli arabanın boruları içerisinde gizlenmiş 17 gram eroin ele geçirildi" diye belirtiliyor. Bu biçimde suçlanan Gökbayrak'ı Küçükarmutlu halkı Cumartesi Anneleri eylemleriyle tanıyor. Galatasaray'daki oturma eyleminde birkaç defa gözaltına alınarak tartaklanan Gökbayrak'ın duruşması 2 Aralık günü Beyoğlu Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.

Gizli Kamera Yatakodalarını Seviyor

Geçen hafta Arena Programı'nda gizli kamera çekimiyle gösterilen Büyücü Şerafettin Yardımedici intihar etti. "Araştırmacı gazeteciler"in gizli kameraları, eşcinsellerin yatakodalarına, büyücü hocaların yatak odalarına, buldukları tüm yatakodalarına giriyor. Hani diyorum, bu kameralar; karakollarda yıllardır "işkence gördüm" diye bas bas bağıranları, bazen diyorum onları; hani, Oya Gökbayrak'a polis baskın yapıp güya uyuşturucu buldu ya, onu oraya kimin koyduğunu çekseler; hani şu 'orası' denilen bir yer var ya, açık kameraların bile girmediği, Kürtler'in yaşadığı bölgeler, hani faili meçhul cinayetlerin işlendiği, oralarda çekim yapsalar...

Hani, diyorum, ailelerimize yeterince ahlâk dersi verdiler, örnek olsun diye de epeyce porno izlettirdiler. Artık diyorum yatakodalarının dışında da bir dünyanın varolduğunu anlasalar...

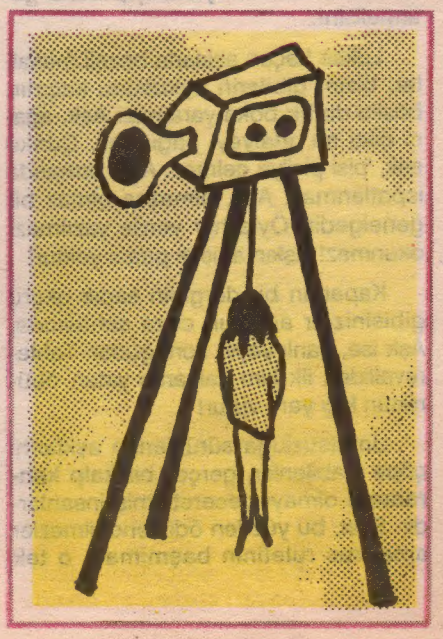

Akşamsefası

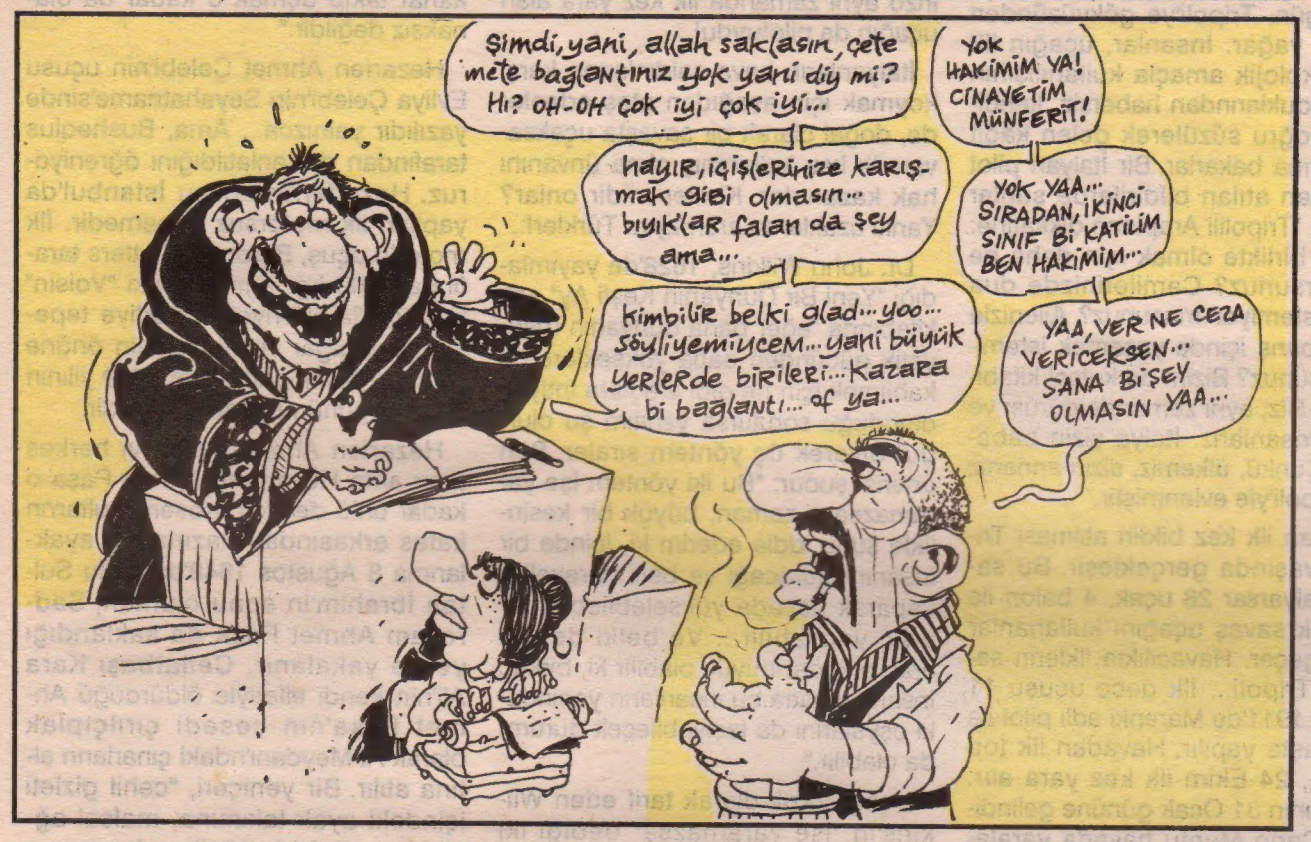

SOSYOLOK ECEVİT

Biz Toplum Olarak, Sağlıklı Bir Araştırma Ortamı Yaratabilecek Miyiz?

Araştırmalara adanmış uzun bir ömür var ardımda. Dönüp geriye bakıyorum da, gelecek için bir umut ışığı yakalayamıyorum. Korkarım ki, sağlıklı bir araştırma ortamı yaratma hayalimiz hep hayal olarak kalacak. Ne acı...

Geriye bakmak dedik de... Bilmem farkında mısınız, "Ben tavuğun derisini ve gerisini severim" esprisi de kültür erozyonuna kurban giden değerlerimiz arasında. Yılların imbiğinden süzülmüş pek çok esprimiz gibi, bu ince, hafif espri de giderek daha az duyulur oldu. Tavuk zevkimiz mi değişti, espri anlayışımız mı? Bu soruya cevap bulmak araştırmacıların işi...

Hazır araştırmacılardan söz etmişken, asıl mevzuya girmenin de vaktidir kanaatimce. Bakınız, şimdiye kadar bu sütunda yüzlerce araştırmaya yer verdik, daha doğrusu yüzlerce araştırmanın sonucunu değerlendirmeye çalıştık. Zaman zaman araştırmacıların karşılaştığı güçlükleri de naklettik. Fakat, inanınız ki, bunlar nakletmeyle, okumayla, dinlemeyle anlaşılabilecek türden güçlükler değil. Ne diyeyim, yaşamak lazım...

Bilhassa kamuoyu araştırması-anket türü işlere sağlıklı sonuçlar almak neredeyse imkansız, ki bunun pek vahim bir örneğine daha iki hafta önce şahit oldum. Hadisenin ayrıntılarına girmeyeceğim ve bir araştırma için ülkemize gelen İngiliz akademisyen dostum Prof.Brighton'ın ülkemizden kaçış mektubunu nakletmekle yetineceğim: "Şimdi mektubu havaalanı postanesine teslim ediyorum ve ülkenizi kaçarcasına terkediyorum. Fakat İngiltere'deki akademik çevrelere bu durumu nasıl izah edeceğimi bilemiyorum. Bu yaşa geldim, 27 ülkede araştırma yaptım, bu kadar tutarsız sonuçlarla karşılaştığım bir başka ülke olmadı. Bir gün aldığım sonuçlar ertesi günün sonuçlarını tutmadı. Tutmak ne kelime... Bütün gün akşama kadar uğraşıyoruz, sonra birileri diyor ki "Aman siz bu sonuçlara bakmayın, bugün ülkece zafer sarhoşuyuz... Ertesi gün, ülkece yastayız. Sonra, bugün ülkece şoktayız. Sonra, bugün ülkece infial halindeyiz... Yirmi günlük çalışmamız boşa gitti, bir tek normal gününüze rastlayamadık. Elde edebildiğimiz tek sağlıklı veri şu oldu: Sizin 'şok' kelimesini kullanma oranınız, Avrupa Topluluğu standartlarının 21 katı... Bu arada bir hadiseyi de çözemedik. Vehbi Koç adlı işadamınızın naaşı mezarından kaçırılmıştı ya... Tüm televizyon kanallarınız ülkeyi saran öfke selinden ve üzüntüden söz ettiler. Oysa bizim karşılaştığımız herkes olayı neşeyle, gülerek konuşuyordu. Acaba..."

Mektubun bundan sonrasını nakletmeyeceğim ancak sevgili Brighton'ın saptamalarına katılmadan da edemeyeceğim. Yalnız şunu da eklemek isterim ki, biz "şok" kelimesinin aşırı dozda kullanımından AT standartlarına uymak için değil kendi selametimiz için kurtulmalıyız. Neyse... Brighton'ın yaşadıkları, ülkemizdeki araştırmacıların karşılaştığı güçlüklerin yalnızca bir bölümünü oluşturuyor. Ben, alan araştırması yapan kadınlarımızın yüzde 78.2'sinin, afedersiniz, sarkıntılık hadiseleriyle karşılaştıklarını söyleyeyim... Erkek deneklerin bayan anketörlerce yöneltilen soruların yüzde 93.6'sına esprili cevaplar vermeye çalıştıklarını söyleyeyim... Siz gerisini hesap edin...

Tuhaftır, bir taraftan da araştırmacı ruha sahip bir toplumuz. Bilhassa, radyolarımızı telefonla arayan gençlerimiz zaman zaman umut verici konuşmalar yapıyorlar: "Şimdi ben bu konuyu araştırdım..." Canlı telefon bağlantılarında bu sözü o kadar sık duyuyorum ki ve duydukça öylesine mesut oluyorum ki, anlatamam. Mesela AIDS felaketinden bahsediliyor değil mi, gencimiz arıyor radyoyu: "Şimdi ben bu konuyu araştırdım, AIDS bayağı zararlıymış yani. Ölenler olmuş filan..." Tarihten, savaşlardan mı bahsediliyor, mutlaka araştırmacı bir gencimiz sarılıyor telefona: "Şimdi ben bu konuyu araştırdım, biz tarihte hep yenmişiz." Hatta geçenlerde "Ben bu konuyu araştırdım, kışın daha fazla hava kirliliği oluyor" şeklinde fevkalade enteresan bir tezle ortaya çıkan bir gencimize bile tesadüf ettim. Ne acıdır ki, sağlıklı araştırma ortamları yaratamadığımız gibi, güç koşullarda böylesine çarpıcı araştırmalar yapan insanlarımızın değerini de bilemiyoruz. O anlamlı sözler, frekans karmaşası arasında boğulup gidiyor. Üzülmemek elde mi?

Araştırmacılık demişken, müsaadenizle, birkaç satırlığına üslubumun dışına çıkmak istiyorum. Bu ülkede hakikaten güç koşullarda kıymetli araştırmalar yapan insanlar ve kurumlar da var. Mesela, TÜBİTAK... Hiçbir şey değilse, sırf Popüler Bilim Kitapları Dizisi ile Bilim ve Teknik dergisi, bu kurumun üzerine titrememiz için yeter de artar bile. Diyeceğim o ki, elimizden ne gelirse yapalım da TÜBİTAK'ı siyasi uyanıklıklara kurban etmeyelim... Yazının sonunda böyle bir üslup kullanınca, Levent Kırca geldi aklıma. Hey gidi...

Öğretmeni küçük Ercan'a sormuş:

-Ercan, suyun sıcaklığı 100 dereceye gelince ne olur?

-Annem beni zorla banyoya sokar, öğretmenim.

Ercan'ımız bu konuyu yeterince araştırsaydı, şu cevabı vermesi gerekmez miydi: "Su kaynama noktasına gelmiş olur, öğretmenim?"

GECEDESTE

(Çıkmamış Bir Kitaptan Numarasız Sayfalar)

FERHAN ŞENSOY

yedi mayıs seksensekiz cumartesi
cevdet kudret'ten
"hoşgeldin victory"
küçük sahne'de
nöbetçi tiyatro bayramı
haldun taner'in
ölüm yıldönümü rastlantı
paris'ten oyunlarımızı izlemeye
eleştirmen andre camp geldi
bütün oyunları izledi
hepsinde uyudu
çok beğendi
eleştirilerini topladığı
bir kitap yayınlıyormuş
kitabın adı espirili:
"tiyatroda iyi uyunmuyor".
haziranın onu çarşamba
fenike'de uyanıldı
çalışmayan teknede
artık bizim için bir beklentidir fenike
limana girecek bir yeni tekne
tavlalar pişpirikler öğleni ettik
öğlende limana giren
bir çift direkli gördük
işte yeni teknemiz atlas 7
mürettebat beş kişi
biri türkçe göbekli üst çıplak alt
çizgili pijama
sanki korsan gemisi
yanaştı yanımıza
kimse sevmez
gereksizce mürettebat
eski dalgıç
kaptanımsı mehmet bey
ve iki miço bize yeter
yol edilir pijamalılar
kumanyalar çantalar
taşınır yeni tekneye
mustafa kaptan
ve remzi ve ali'yle vedalaşılır
nihayet demir alınır fenike'den
rotamız kaleköy
teknemizin hızı yerinde
haritanız nerde mehmet bey
efendim buraların haritası yok bizde
bizim asıl yerimiz fethiye
donayazdık bakıştık
açtık piri reis'i
reis der ki
"hali çoktur denizin döne döne
herkesi denizden anlar sanma sen
sakın hepsi anlar sanma işinden"

NÂZIM HİKMET'İN 10. YAŞGÜNÜ

Sunay Akın

Hezarfen Ahmet Çelebi'yi herkes tanır ama Hezarpâre Ahmet Paşa o kadar ünlü değildir. Kösem Sultan'ın kafes arkasından hazırladığı ayaklanma 8 Ağustos 1648'de, oğlu Sultan İbrahim'in sonu olurken, Sadrazam Ahmet Paşa da saklandığı yerde yakalanır. Cellatbaşı Kara Ali'nin kendi elleriyle öldürdüğü Ahmet Paşa'nın cesedi çırılçıplak olarak At Meydanı'ndaki çınarların altına atılır.

1912 yılının 15 Ocak günü İstanbul'daki bir evin kapısından içeri giriyoruz. Eşikte bir yığın ayakkabı göze çarpıyor. İçerisi kalabalık olsa gerek... Yanılmamışız, evin tek erkek çocuğu on yaşına basıyor. Kadınlar, ikram edilen yiyecekleri mideye indirip sohbeti koyulaştırırken, çocuklar yan odada oynuyorlar. Doğum gününü kutlayan Nâzım Hikmet, arkadaşlarının getirdiği hediyelerin sarılı olduğu kağıtları herkese dağıtıyor. Rengarenk kağıtlar küçük parçalar haline getirildikten sonra hep birlikte atılıyor havaya!..

Aynı gün, Tripoli'ye gökyüzünden kağıtlar yağar. İnsanlar, uçağın ilk kez psikolojik amaçla kullanılışının tanığı olduklarından habersiz, kendilerine doğru süzülerek gelen kağıt parçalarına bakarlar. Bir İtalyan pilot tarafından atılan bildirilerde şunlar yazılıdır: "Tripolili Arapların dikkatine: Bizimle birlikte olmak için daha ne bekliyorsunuz? Camilerinizde dua etmek istemiyor musunuz? Ailenizle birlikte barış içinde yaşamak istemiyor musunuz? Bizim de kutsal kitabımız var. Biz, aynı zamanda dürüst ve dindar insanlarız. İtalya sizin babanızdır. Çünkü, ülkemiz, sizin anneniz olan Tripoli'yle evlenmiştir."

Uçaktan ilk kez bildiri atılması Tripoli savaşında gerçekleşir. Bu savaşta İtalyanlar 28 uçak, 4 balon ile tarihe ilk savaş uçağını kullananlar olarak geçer. Havacılıkta ilklerin savaşıdır Tripoli... İlk gece uçuşu 11 Haziran 1911'de Marenki adlı pilot ile bu savaşta yapılır. Havadan ilk top atışı da, 24 Ekim ilk kez yara alır. 1912 yılının 31 Ocak gününe gelindiğinde Carlo Muntu havada yaralanan ilk pilot ünvanını ele geçirir. Bir pilotun ölümüne de, ilk kez Tripoli savaşında tanık olunur: 25 Ağustos'da Manzini'nin uçağı isabet alarak denize çakılır. 10 Eylül 1912'de ise dünya uçağıyla birlikte canlı olarak ele geçirilen ilk pilotun adını öğrenir: Moinzo... Şu işe bakın ki, Moinzo aynı zamanda ilk kez yara alan uçağın da pilotuydu!..

İtalyanların hava saldırılarına karşı koymak için aşağıdan ateş edenler de, doğal olarak bir savaşta uçaksavarı ilk kez kullanmış olma ünvanını hak kazanırlar. Kimler midir onlar? Yanıtı uzaklarda aramayın: Türkler!..

Dr. John Wilkins, 1628'de yayımladığı "Yeni Bir Dünyanın Keşfi Ay" adlı kitabında "eğer bana dünyanın manyetik gücünden daha yükseklere çıkabilmek için ne gibi araçlara ihtiyaç olunduğu sorulursa yanıtım şu olurdu" diyerek üç yöntem sıralar. Son önerisi şudur: "Bu iki yöntem işe yaramazsa o zaman, büyük bir kesinlikle şunu iddia ederim ki, içinde bir insanın oturacağı ve belli hareketler yaparak havada yükselebilecek bir araç yapılabilir... Ve belki de, bu araç o kadar büyük olabilir ki, birkaç insan ve hatta bu insanların yanındaki eşyalarını da taşıyabilecek durumda olabilir."

Uçağı yazılı olarak tarif eden Wilkins'in "işe yaramazsa" dediği iki yöntemden biri Marco Polo'nun Madagaskar'da gördüğünü söylediği, kanatlarının uzunluğu 12 feet olan Ruck kuşunun eğitilip, hava taşımacılığında kullanılabileceğidir. İlk yöntem ise tanıdık birini çıkarır karşımıza: "Busheqius'un anlattığı, İstanbul'da uçan Türk gibi vücudumuza kanat takıp uçmak o kadar da olanaksız değildir."

Hezarfen Ahmet Çelebi'nin uçusu Evliya Çelebi'nin Seyahatname'sinde yazılıdır yalnızca... Ama, Busheqius tarafından da, anlatıldığını öğreniyoruz. Hezarfen'in uçuşu İstanbul'da yapılan ilk motorsuz denemedir. İlk motorlu uçuş, Baron de Catters tarafından 500 kg. ağırlığındaki "Voisin" tipi uçakla Hürriyet-i Ebediye tepesinden Bulgar Hastanesi'nin önüne yapılır. Takvim yaprakları 1909 yılının 2 Aralık gününü göstermektedir.

Hezarfen Ahmet Çelebi'yi herkes tanır ama Hezarpâre Ahmet Paşa o kadar ünlü değildir. Kösem Sultan'ın kafes arkasından hazırladığı ayaklanma 8 Ağustos 1648'de, oğlu Sultan İbrahim'in sonu olurken, Sadrazam Ahmet Paşa da saklandığı yerde yakalanır. Cellatbaşı Kara Ali'nin kendi elleriyle öldürdüğü Ahmet Paşa'nın cesedi çırılçıplak olarak At Meydanı'ndaki çınarların altına atılır. Bir yeniçeri, "cehil gizleti içindeki ayak takımına, mafsal ağrılarına yağı iyi gelir" diyerek paşanın ölüsünü bıçakla doğrayıp satar. Bu olayın ardından Sadrazam ahmet Paşa halk arasında "Hezarpâre Ahmet Paşa" diye anılır.

Hezarpâre "bin parça" demektir!..

Akşamsefası

ARTİZLER KAHVESİ (28)

Mesut Kara

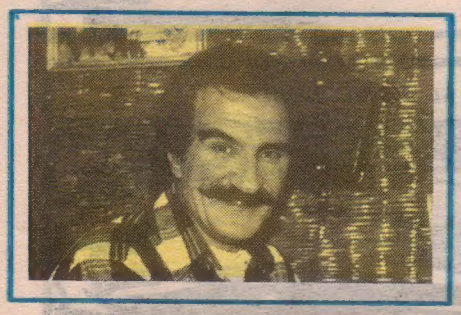

YILMAZ KÖKSAL

"Ben hayatımda dublör kullanmadım. Bir film çekiminde teleferikte kavgacı oynayan bir arkadaş vefat etmişti. Yılmaz Köksal'ın dublörü dendi. Dublör benim yaptığımı yapamaz ki, niye dublör kullanayım. Çoğu zaman, ismini vermeyeyim şimdi, birçok arkadaşa ben dublörlük yaptım. Hem kendi rolümü oynuyordum, hem de onların tehlikeli sahnelerinde oynuyordum. Bunların içinde ayağım mı kırılmadı, kolum mu kırılmadı. Bacağımda kocaman bir kılıç yarası var, ayaklarımda kurşun delikleri... Gençken hissetmiyorduk, şimdi yavaş yavaş acısı çıkıyor."

Avantür-komedi filmlerin, hareketli sahnelerin unutulmaz oyuncusu Yılmaz Köksal'la dizi çekimlerinin yapıldığı sette konuşuyoruz. Oldukça neşeli, candan ve kibar bir insan vardı karşımda. Şanslıydı da... Arada Başbayan'ın Haset'i, Gülazer'in komiserim penguenim'iyle oynadıkları tavla maçının galibiydi, Yılmaz Köksal. Dizi çekiminin setindeydik fakat sinema setinin çok başka bir şey olduğunu, bunun özlemini çektiğini söylüyordu. **"Sinema filmi çok başka bir şey. Dizileri küçük görmüyorum, yaptığıma göre iyi bir şey yapmanın azmindeyim, onur duyuyorum, fakat sinema setinde olmak çok başka. 40 yıllık oyunculuk hayatım var, hazmedemiyorum sinemanın böyle olmasını, dizileri. Bizim kuşak bir daha sinemanın o altın çağını yaşayamaz. Ben mutlu azınlıktanım, tiyatronun da, sinemanın da altın çağını yaşadım. Ne mutlu bana, iyi ki bu mesleği seçmişim."**

Yılmaz Köksal, 1939 yılının 15 Temmuz'unda Adana, Osmaniye'de doğar. 1950'de ilkokulu bitirdiği yıl İstanbul'a gelir. Tophane Sanat Okulu'nda okumaya başlar. O sıralar bütün hayali, isteği denizci olmaktır. Astsubay okulunun sınavlarına girer ve kazanır. Boyu 1 cm kısa diye almazlar. Ortaokulu bitirdiği yıl gemilere girer, Avrupa'yı dolaşır. Macera duygusu, hareketli yaşam, heyecan yapısında vardır. Bir-iki yıl gemilerde çalıştıktan sonra döner ve okuluna devam eder. Fakat bu gemi yolculuklarında, uğradıkları İtalya'da içine sanat aşkı düşmüştür. **"Geminin ikinci kaptanı İhsan Çatık, çok muhteşem bir insandı, sanata çok düşkündü. Venedik'te, San Marco Meydanı'nda Aida Operası'na götürdü beni. Hayran kaldım. Sanatçı ateşinin ilk düştüğü yer, San Marco Meydanı'nda o muhteşem dekoruyla izlediğim Aida Operası'dır. Liseyi bitirdiğim yıl ne yapacağımı düşünürken, Haldun Dormen'in Küçük Sahne'ye yetiştirmek üzere stajyer talebe arandığını öğrendim. Haldun Dormen 1954 yılında Amerika'dan yeni dönmüş ve Küçük Sahne'yi devralmıştı. İmtihanları kazanamadım, ışık şefliği yapan Yılmaz adındaki arkadaşım vesilesiyle Dormen Tiyatrosu'na girdim. 1955 yılında ilk oyunla biz başladık. Haldun Dormen gibi ekol sahibi birinin yanında bu işi öğrenmem büyük şanstı. Orda çok şey öğrendim. 10 yıl Dormen Tiyatrosu'nda çalıştıktan sonra, 1965'de sinemaya geçtim. O dönemde yine büyük bir şans Tunç Başaran'la tanışmıştım. Orhan Kemal'in Murtaza romanını sinemaya aktaracaktı. Müşfik Kenter, Ayfer Feray oynuyorlar. Ayfer Feray tiyatrodan arkadaşım zaten. Orda bir fabrika işçisini oynadım. Bu ilk filmimdi, böylece sinemaya başlamış oldum."**

Avantür filmler, tarihi filmler modadır o yıllarda. Arka arkaya vurdulu kırdılı, aksiyonlu filmlerde oynamaya başlar Yılmaz Köksal. Fantoma İstanbul'da Buluşalım, Güney Ölüm Saçıyor, Kan Su Gibi Akacak, Gönüllü Kahramanlar, Cehennemde Şenlik Var gibi hareketli filmlerin aranan oyuncusu olmuştur 60'lı yılların sonunda. 1970 yılında hasılat rekorları kıran Çeko filmiyle ilk başrolünü oynar. Filmleri Anadolu'da çok büyük iş yapar. **"Baktılar atlıyor, zıplıyor bir adam var, ağzı laf da yapıyor, 'Hadi şu rolü de sen oyna' derken uzun yıllar çok değerli arkadaşlarımızın, abilerimizin yanında bu işi öğrendik. Bu arada da ufak tefek firmalardan başrol teklifleri geliyordu. Benim hiçbir zaman başrol oynayacağım diye bir kompleksim yoktu. İyi bir karakter oyuncusu olayım, sinemada iyi bir yerim olsun, bunu yapmak istiyordum. Ama öyle durumlar oldu ki, ben başrol oynamaya mecbur edildim. Aç kaldım 7-8 ay, kimse bana iş vermedi bir ara. Bazı oyuncular istemiyordu beni sanıyorum. Sonunda öyle bir yerden teklif geldi ki, üstelik benim yazdığım bir senaryoydu. Çeko diye western türü bir hikaye, o dönemde o filmler modaydı. Erman Film'den geldi bu teklif. Bu işsiz kaldığım 7-8 ay içinde boş kalmayayım diye, Ahmet Öztekin adıyla senaryolar satıyordum firmalara. Yılmaz Köksal adıyla yazsam ciddiye almayacaklar düşüncesiyle, Edebiyat Fakültesi'nde bir hoca bu diye 2-3 bin liraya senaryo satıyordum. Öyle geçindim o aralar."**

Çeko'yu aslında Türker İnanoğlu'na, Kartal Tibet için yazmıştır. Erman Film'den böyle bir teklifin gelmesinin büyük bir şans olduğunu düşünür Yılmaz Köksal. Filmi kim çekecektir; Atıf Yılmaz mı, Halit Refiğ mi? Bu isimler Erman Film'in devamlı yönetmenleri o sıralar. Yılmaz Köksal, Çetin İnanç'ı önerir. Hem birlikte çok çalışmışlar, uyum sağlamışlardır, hem de hikaye Çetin İnanç'ın tarzıdır. Hürrem bey kabul eder ve film siyah-beyaz olarak çekilir. O yıl gişe rekorları kırar, Anadolu'da büyük iş yapar film. **"Film bittiği zaman Hürrem beyin yanında filmi seyrediyoruz. Hiç unutmuyorum, ayağa kalktı, perdenin önüne geçti 'hepinize teessüf ederim' dedi. Biz şaşırdık kaldık, 'niye' dedik. 'Bana bu filmi renkli çektirmediğiniz için' dedi. Aynı dönemde Kezban Paris'te çekildi Erman Film'e, 700-800 bin liraya çıktı. Bizimkini onun yanında öylesine çekti firma, 160 bin liraya çıktı, kıyamet koptu 'pahalıya maloldu bu film' diye. Sonra Erman Film'de devam ettim. Avare filmini, Hoş Memo'yu çektim, çok çalışmalarımız oldu. Sonra Memduh Ün'le, Uğur Film'de başladık çalışmaya. Zehir Hafiye'ler, Önce Sev Sonra Vur'lar... 186 film çekmişim, bunların sanıyorum 80-90 tanesi başrol diğerleri de ilk dönemlerde oynadığı roller. 10 sene tiyatro, 31 sene sinema 41 senedir bu setlerin tozunu yutmak bize onur veriyor. Sanatta çok şey beklememek, haz duymak, onurunu taşımak lazım. Bu çok güzel bir duygu. Trilyonlara değer, öyle aman aman büyük paralar kazanamadık. Kazanan arkadaşlarımız da oldu tabii. Ben Çeko'yu 7.500 liraya çekmiştim. Benim starlık dönemim kısa sürdü. Seks filmleri, arabesk filmler dönemi başladı. 74'den, 80 yılına kadar ara verdim. O arada yine senaryolar yazıp geçinmeye çalıştım. Arada bir kaset-plak dükkanı açtım. Onu beceremedik, ticaret bizim işimiz değildi, kapattım."**

Yılmaz Köksal avantür filmlere değişik bir tat getirmiştir. Vuran-kıran bir kahramandır fakat komik ve sevimlidir de. **"Bunların çoğunun hikayeleri benimdi. O ilginçliği ben yakalamaya çalışıyordum. İyi komedyen var, iyi avantür çeken var ama ikisini bir arada götüren yoktu. Ben onu getirdim. Hem avantür, avantürün yanında da gırgırını yapan adamı, yumruk yediği zaman 'ulan ben sana gösteririm' deyip gülen adamı getirdim. Kötü bir şey yapmadım ben sinemada. O konuda huzur doluyum."** Alaaddin'in Lambası, Hoş Memo, Avare gibi filmlerini çok seviyordur Yılmaz Köksal. Son zamanlarda birçok televizyon dizisinde oynar. Çeşitli kanallara kendi sunduğu programlar hazırlar. İlk dizi oyunculuğu 75 yılında İzmir televizyonundan gelen bir teklifle başlar. Muzaffer İzgü'nün Mahmut Mangal kitabının televizyona aktarıldığı 6 bölümlük bir dizidir.

Hareketli ve tehlikeli sahnelerdeki başarısı çocukluğundan bu yana sporu çok seviyor ve yapıyor olmasından kaynaklanır. **"Türkiye'de karate, judo yoktu ben ilk yapanlardanım. Çok iyi yüzerim. Tramplen atlama, barfiks, güreş, boks... Futbol hariç yapmadığım spor kalmadı. Bunlar ilerde benim işime yarayacak diye yapmıyordum. Sporu spor olarak yapıyordum. Faydasını şimdi de görüyorum. Hâlâ sabah erken kalkarım evde ya da spor salonunda en az 20 dakika spor yaparım. Eskrim dersi, bale dersi aldım."**

1962 yılında evlenir Yılmaz Köksal. **"Bir kız, bir erkek iki çocuğum var. İkisini de evlendirdik. Şimdi eşimle Köroğlu-Ayvaz evdeyiz, çok mutluyuz. Ne mutlu bana, iyi ki bu mesleği seçmişim."**

şeyediler ve yorumları

Can Barslan

BİR DOSTLA BİÇİMSİZ BİR DURUMDA

Bekir adlı dosta rastladığımda, itiraf ediyorum bir Atari salonuna girmek üzereydim... Adımımı attığım anda onunla gözgöze geldik... Eğer bir Ataricye girmeye niyetlendiğim dostlar arasında duyulacak olursa bu benim bitişim anlamına gelirdi... Bunun cezası ağırdı... Kafam iki tane iri yarı dost tarafından tutulup, bir işkembe salonunun kapısından içere zorla sokulur ve içerdeki hava oniki dakika süreyle bana solutulurdu... Bu süre, beyninizden Nietsche'nin tüm öğretileri ile bildiğiniz bütün Eser-Engin Noyan şarkılarının silinmesi için yeterliydi... Daha da kötüsü ondan sonra ne zaman bir işkembe (ya da tuzlama) kokusu alsanız, içinizde bir yerde sanki gizli bir play tuşuna basılmış gibi **"Eallahım naeydi günahım"** adlı parçayı söylemeye başlıyordunuz. Korkunç bir son... Üçüncü kuşak gurbetçiler gibi ne oraya ne de buraya ait olamadan sancılı bir kimlik bunalımı sürecinin sonunda, bol sigara dumanlı bir tavernada, oynak bir Hurşit Yenigün ezgisine, sabit bakışlarla tempo tutarken bulunuyordunuz...

İşte Atari salonuna girmek üzereyken Bekir adlı dosta yakalanınca bir anda bunlar geçti aklımdan... Üstelik Bekir arkadaş ağzında bakla ıslanmayan dedikoducu bir dosttu... Kesin yetiştirirdi... Durumu nasıl toparlayacağımı düşünürken, Bekir'in gözlerinden geçen belli belirsiz bir endişe bulutunu farkettim... Ve ardından da sağ elini arkasına gizlediğini... Bilmiyorum nasıl anlatabilirim... İkimiz de o anda aynı gemide olduğumuzu anladık... Sanki... Fatih Altaylı, Yavuz Gökmen ve Hıncal Uluç üçlüsü üzerlerinde Fenerbahçe formalarıyla yakalanmış gibiydi... Ya da ne bileyim... Tayyip Erdoğan ve Erbakan bir bale gösterisi izlerken görülmüşler ya da Melih Gökçek bir heykeltraşa poz verirken enselenmiş gibi... **"Elinde ne var?"** diye sordum... Saklamasının anlamı yoktu... Çevresine bakındı.. **"Gel şöyle.."** dedi ve beni oradaki Yapı Kredi Bankasının para makinasının olduğu bölüme çekti... Elindeki şey belki benim Ataricye girmemden bile daha korkunçtu... Bir altılı ganyan bileti!.. Bir altılı ganyan bileti!..

"Bak, ikimiz de aynı durumdayız dostum.." diye fısıldadı... **"Yeterince boka battık anlıyor musun... Birbirimizi görmedik tamam mı?.."** Dudaklarımda, onun suçunun daha büyük olduğunu vurgulayan alaycı bir sırıtma vardı... Bu ifadem onu korkutmuş olmalıydı ki inanılmaz bir şey daha söyledi... **"Beşinci ayakta Perestroika'yı tek geçtim... Eğer kazanırsa büyük para alırım dostum... Yüzde yirmibeşi senin!.."** Bu kadarına inanamazdım... Ayakkabısına tükürdüm... **"Seni dangalak!"** dedim... **"Hem altılı ganyan oynuyorsun hem de tüm yeni dünya düzeni ve yükselen değer pisliklerinin anası olan Perestroika adındaki bir atı yazıyorsun..."** Bu kez diğer ayakkabısına tükürdüm... **"Bu iş dostların hoşuna gitmeyecek!.."** Paniğe kapıldı... **"Hey dur... İstersen beşinci ayakta başka bir at yazabilirim... April Joy var... Serenay var... Hı?.."** Ona acıyarak baktım... **"Ne yazık ki tükürecek başka ayakkabın kalmadı dostum..."** dedim... Ve asıl niyetimi belli ettim... **"Ne demek yüzde yirmibeş!.. Fifty fifty'ye ne olmuş!.."** Bu kez gözlerindeki rahatlama pırıltısını gördüm... İşte tam bu sırada yanımızda para çekmek için bekleyen iki ayının, bize yarım saattir car car konuşup bi halt etmediğimiz anlamında birşeyler söylediler ve ikimizi de dövdüler... İri yarı dostumuz Tevfik'i çok aradık o anda...

YOĞUN İSTEK ÜZERİNE VASİYETİM -2-

Ayça Şen

Küçükken ailesi iyi terbiye verdiği için bana küfür ettirip gülen gerizekalılara bildiğim en iğrenç lafları ediyorum, terbiyelerini yanlarına bir ayıp olarak katıyorum.

BU ÇOK EĞLENCELİYMİŞ. YANİ ÖLECEK GİBİ HİSSETMEK. ÖLECEKMİŞ GİBİ HİSSEDİP BÜTÜN TRAJEDİSİNİ, YAŞARKEN YAŞAMAK. ÇOK ŞIMARIK VE İĞRENÇ BİR ÇOCUK OLDUĞUM DÖNEMLERDE ANNEMİN ÇİŞİNİ TUTAMAYAN ARKADAŞI "VER ŞU ÇOCUĞU DA SIĞ BİR YERDE BOĞAYIM, ÜÇ GÜN AĞLAR UNUTURSUN." DERDİ. MEĞER NE DOĞRU DERMİŞ SİDİKLİ...

O ZAMANLAR BU LAFA BÜYÜKLER ÇOK GÜLERDİ. BİR GÜN ARALARINDA ANNEMİ DE GÜLERKEN GÖRDÜM, AĞLAYAMADIM, BOĞAZIM YIRTILDI, KANSER HÜCRESİ BİRİKTİRDİM. GÜNLERCE ÖLME PLANLARI KURDUM. AMA İNTİHAR PLANLARI DEĞİL, ACABA NASIL ÖLÜRSEM İNSANLAR DAHA FAZLA ÜZÜLÜRLER DİYE... MESELA HAKLI BİR KAVGADA BIÇAKLANIP ANNEMİN KOLLARINDA ÖLMEYİ DÜŞLERDİM. YA DA ÇARESİ OLMAYAN BİR HASTALIKLA GÜNLERCE BAŞUCUMDA AĞLATIRDIM, ELLERİNDE KALAN SON KIÇI KIRIK ARABALARI DA SATILINCA, HASTANE KÖŞESİNDE ÖLÜVERİRDİM MASUM BİR ÇOCUKMUŞUM GİBİ. VE HEM ANNEMDEN HEM DE HASTANEDE KAPIDAN GİZLİCE BİZE BAKAN SİDİKLİ KADINDAN İNTİKAMIMI ALMIŞ OLURDUM. BÖYLECE YÜZYILLARCA ÇIKMAYACAK BİR LANETİ DE ÜZERLERİNE BIRAKIRDIM HALİ HAZIRDA.

BUNU DAHA İYİ HİSSEDEBİLMEK İÇİN DE VASİYETİMİ YAZARDIM ARADA...

BU ARALAR DA VASİYET YAZAR OLDUM. VASİYETTEN BAŞKA ŞEY DE YAZAMAZ OLDUM. OKUDUĞUMU ANLAYAMAZ, OLAYLARLA SAVAŞAMAZ OLDUM. TEK BAŞIMA KALDIM. DÜŞÜNDÜKLERİMİ SÖYLEYEMEZ OLDUM. YERÇEKİMİNE TAKILI KALDIM.

EĞER HERKESİN YERÇEKİMİ FARKLIYSA, BENİM ÇEKİMİMİ NEWTON'A BIRAKIYORUM. DALDAN DÜŞEN ELMAYI DA YİYORUM.

LAZ FIKRALARINI, BİR FRANSIZ BİR İNGİLİZ BİR DE LAZ ÜÇLÜSÜNDEN, TEMEL'E BIRAKIYORUM.

GELGELELİM BİR ŞEYLER BIRAKIRKEN BİR SÜRÜ ŞEYİ ALIYORUM. GİDERKEN YANIMA FİRAVUNLARIN YAPTIĞI GİBİ EN SEVDİKLERİMİ YOLLUK ALIYORUM, TABİ LÜTFEN BİR DE SANDVİÇ, SOĞUK KÖFTE KONULMUŞ İÇİNE. GELECEK OLAN ÇOK AZ ŞEY VAR AMA BU DURUMDA GELECEK DE YOK ZATEN.

TEPEMİN EN ÜZERİNDEKİ NOKTAYI MERAK EDİYORUM. ACABA NEREYE ÇIKIYOR BURASI... BELKİ DE ASLA BİRLEŞEMEYECEKLERİMİNKİLERLE TEPEDE BİR YERDE KESİŞİYOR EN ÜST TEPE NOKTAM... BU YÜZDEN ÇOK DA ÜZÜLMÜYORUM YANYANA SIRT SIRTA DEĞİLİZ DİYE... ÇOK DAHA YUKARIDA BİR YERLERDE NOKTA NOKTA KONUŞUYORUZ EN SEVDİKLERİMLE.

TEPE NOKTAMI DA BIRAKIYORUM ÇOK SEVDİĞİME. TEPESİNDE TAÇ DİYE GEZDİRSİN DİYE... TAZE GOFRETLERİ HUZUREVİNDE YAŞAYAN ANNEANNEME BIRAKIYORUM. ÇOK SEVER GOFRETİ. ÇİKOLATALI GOFRETİ. UZUN ZAMAN OLDU ONA GOFRET GÖTÜRMEYELİ. PİŞMANLIKLARIMI PAZARA GÖTÜRÜP SATIYORUM, PARASIYLA VİŞNE ALIYORUM.

KANAMALI BİR HASTA İÇİN, ZATEN ÖLMEKTE OLAN VÜCUDUMDAKİ BÜTÜN A GRUBU RH POZİTİF KANI ÇOK ACELE BOŞALTIYORUM. O YAŞASIN, YAŞAMASIN UMURUMDA DEĞİL. MAKSAT, GİDERAYAK BİR GÜZELLİK YAPMAK, VÜCUDUMUN KANIYLA BAMBAŞKA BİR VÜCUDUN İÇİNDE KAN OLUP GEZMEK. SON KEZ GÜZELCENE YÜRÜYÜŞE ÇIKMAK. DAMARDAN GİRİP KALBE GİTMEK, ORADAN DA BÜTÜN VÜCUDA POMPALANMAK İSTİYORUM.

FİLDİŞLERİNİ ÇEVRECİLERİN DÖTLERİNE SOKUYORUM. BELKİ HOŞLARINA GİDER. SEVİYESİZ BÜTÜN ESPRİLERİ SIRADAN ADAMLARA BIRAKIYORUM.

ALINGANLIĞI SALAKLARA BIRAKIP, ÖNYARGILARI ÖNÜNÜZE SERİYORUM.

BÜLBÜLÜ ALTIN KAFESE KOYUYORUM, CÜMLEYİ TAMAMLAMIYORUM.

HER İŞİ YARIM BIRAKIYORUM, "NE İŞ OLSA YAPARIM ABİ" ESPRİSİNİ SONSUZA KADAR YOKEDİYORUM.

KÜÇÜKKEN AİLESİ İYİ TERBİYE VERDİĞİ İÇİN BANA KÜFÜR ETTİRİP GÜLEN GERİZEKALILARA BİLDİĞİM EN İĞRENÇ LAFLARI EDİYORUM, TERBİYELERİNİ YANLARINA BİR AYIP OLARAK KATIYORUM.

VE SAÇIMI SARIYA BOYUYORUM.

KAFANIZDAKİ BÜTÜN SORU İŞARETLERİNİN YANINA "SONSUZ" İŞARETİ KOYUYORUM VE SİZİ EN KISA ZAMANDA YANIMA ÇAĞIRIYORUM.

EĞER TANRI VİZE VERMEZSE DAVETİYE GÖNDERİYORUM. VE DİYORUM Kİ, HAYAT NE KADAR DA GÜZEL, YAŞA YAŞA BİTMİYOR. BUNUN ÜZERİNE BİR DE ŞARKI ANONSU YAPIYORUM.

VE HİSSEDİYORUM Kİ, BEN YAZI YAZAMIYORUM. GİTTİKÇE HERŞEYDEN BIKTIĞIM GİBİ BUNDAN DA SIKILIYORUM. TABİ CAN SIKINTILARIMI HEPİNİZE BÖLÜŞTÜRÜYORUM. DURUN PANİK YAPMAYIN, HEPİNİZE YETECEK KADAR VE URANÜS'E GİDECEK KADAR SIKINTI VAR İÇİMDE... YAŞANMAMIŞ BÜTÜN HERŞEYİ YAŞAMAK İSTİYORUM. KİMSENİN AYAK BASMADIĞI DÜŞÜNCELERE DALMAK İSTİYORUM.

BİR UÇAK ALIP HER YERİ BOMBALAMAK İSTİYORUM. ÖNCE OKULLARI, SONRA HUZUREVLERİNİ VE HASTANELERİ VE TABİ EN SONUNDA KENDİ EVİMİ. BEN DAĞA ÇARPARAK ÖLMEK İSTİYORUM. ZATEN GİTGİDE İRTİFA KAYBEDİYORUM.

RAKAMLARI MUHASEBECİLERE, KARILARINA DA BÜTÜN GÜVENİLİR KOOPERATİFLERİ BIRAKIYORUM.

BANKER KASTELLİ'YE BİRİKMİŞ YÜZ MİLYONUMU VERİYORUM.

TARIK AKAN'A GÖZLERİMİ BIRAKIRKEN, ONUNKİLERİ ALIYORUM. KAFATASIMI YILDIZ KENTER'E BIRAKIYORUM. TİYATRO SINAVINDA ROL GEREĞİ AYAKLARIMI UZATTIĞIMDA BENİ ÇOCUK GİBİ AZARLAYAN YILDIZ KENTER'E. UMARIM SONSUZA KADAR HAMLET'İ OYNAR BENİM KAFATASIMLA, İÇİNİ BUHRANLAR BASA BASA...

GELİNLİK HAKKIMI TELLİ BABAYA BIRAKIYORUM. O İŞİNİ BİLİR, ACİLEN İHTİYACI OLANA VERİR.

KALBİMİ IZGARA YAPIYORUM, AYAK PARMAKLARIMI ÇÖP ŞİŞ...

KONUŞMA BALONLARINI AĞZIMA TIKIYORUM, NEFESSİZ KALIP ÖLÜYORUM... VE ŞİMDİ, BUNUN ASLINDA BİR VASİYETTEN ÇOK, İSTEKLER LİSTESİ OLDUĞUNU FARKEDİP UTANIYORUM. SONRA UTANGAÇLIKLARI ÇOK ESKİDEN BİRİLERİNE BIRAKMIŞ OLDUĞUMU HATIRLAYIP RAHAT EDİYORUM YÜZÜM PEMBE.

KALEM KUTUMU SEVİYORUM. ONU KİMSELERE VEREMİYORUM. ÇİKOLATA VE KALEM KUTUMU YANYANA KOYUYORUM, YILLAR SONRA BOKLU BİR DERENİN ETRAFINA KURULMUŞ BİT PAZARINDA GÖRÜYORUM, BAKIP GEÇİYORUM AĞLAMAK ÇOK SIRADAN DİYE.

MİDE İLAÇLARINI GASTRİDİ OLANLARA VERİYORUM, AĞZIMA BİR DE TALSİT ATIYORUM. SONRA HERKESİN BİLDİĞİ İLAÇLARI DÜŞÜNÜYORUM: ASPRİN, BUĞUSEPTİL, TALSİT, NOVALJİN, EROİN... İLAÇ DOLABIMDA DURAN BÜTÜN ASPRİNLERİ ALT KOMŞUMA VERİYORUM. HASTALIK HASTASI ADAMA. FAZLA DOZDA EROİNİ DE DAMARLARINA ZİKREDİYORUM SON BİR KAÇ AYDA BİZİM GÖREMEDİKLERİMİZİ GÖRSÜN DİYE, NASIL OLSA KAYBEDECEK HAYATI YOK DİYE. DİYE DİYE BAŞIM GÖĞE Mİ ERİYOR? YAZARKEN PARMAKLARIM MI YOKSA KALBİM Mİ ŞİŞİYOR? PEKİ YA, LEYLEKLER GERÇEKTEN BACALARA MI KONUYOR? ASIL, BACAKLARA VARİS NASIL KONUYOR? YOKSA BENİM BEYNİM Mİ ERİYOR?

TEK DİŞİ KALMIŞ CANAVARI, GELİŞMİŞ MEDENİYETLER ZİNCİRİNE VERİYORUM, HANİ TEK VİZEYLE HEPSİNE GİREBİLDİĞİMİZ... BENİM İŞİME YARAMAYAN ŞU SALAK MEDENİYYETİ. MEDENİ OLMAYAN BÜTÜN İNSANLARI DA ALINLARINDAN ÖPÜYORUM. MEDENİ OLANLARIYLA DA UĞRAŞILMIYOR ÇÜNKÜ. BUNUN ÜZERİNE HER YERE TÜKÜRÜYORUM, ÇÖPÜN AĞZINI BAĞLAMIYORUM, SÜT ŞİŞELERİNİ KULLANDIKTAN SONRA ÇALKALAMIYORUM, AKLIMA GELİR GELMEZ DÜŞÜNMEDEN HER ŞEYİ SÖYLÜYORUM, ÜST GEÇİTLERİ KULLANMADIĞIM GİBİ, E5'TEN GEÇERKEN BİR GÜN EZİLİVERİYORUM BÖCEK GİBİ.

SANKİ GERİSİ GELECEKMİŞ GİBİ HIZLA ANLATIVERDİM, DAHA ÇİĞNENECEK BİR SÜRÜ KURAL VARKEN KÜÇÜCÜK BİR KAMYONUN ALTINDA ÇİĞNENİVERDİM. BU DA KURALLARA AYKIRI EĞER İLLA KURAL GEREKLİYSE. NE KOMİK DEĞİL Mİ? MEĞER NE MEDENİYMİŞİZ DE HABERİMİZ YOKMUŞ, BAKSANIZA BİR SÜRÜ KURAL ÇIKTI KARŞIMIZA.

DAYANAMIYORUM, ARTIK AÇIKLIYORUM, BEN MİLLET VEKİLİ OLMAK İSTİYORUM BÜTÜN BU İSTEDİKLERİMİ YAPABİLMEK İÇİN.

VASİYETİM BU BENİM. HİÇBİR ŞEYİ HERŞEYE BIRAKIYORUM. SONSUZA KADAR DOLANSINLAR ETRAFLARINDA.

BÜTÜN DOĞRULARLA YANLIŞLARI KARMAN ÇORMAN EDİYORUM, BAŞLANGIÇTAN SONSUZA UZANAN DÜŞÜNCE ZİNCİRİNİ BOZUYORUM, BİLİMİ, FELSEFEYİ, SANATI VE AKLIMA GELMEYEN BÜTÜN BEŞERİ BİLİMLERİ COĞRAFYAYLA KARIŞTIRIYORUM, ONU ALIP FİZİĞE EKLİYORUM VE MATEMATİĞE BÖLÜYORUM.

P.S: BELKİ BU DOKUNAKLI YAZIDAN SONRA ANNEM PARA GÖNDERİR.

tuncer erdem

kalemden süzülüp

kâğıda sızan bir kedi.

kapı aralığından geçip

sofaya açılan mürekkep lekesi.

biraz sessizlik gecenin içinde

birkaç görüntü

şimdi'den geçmişe sızıyor hepsi...

Akşamsefası

TEŞKALE SONGÜL

Altay Martı

Hayatımda onun kadar suyla haşır neşir olmayı seven başka bir insan daha görmedim. Yaz-kış beton atılarak artık havuş haline getirilmiş evinin önündeki eski bahçede ya büyük plastik leğenlerde dünyanın çamaşırını yıkar, ya da köşedeki ufak musluğun yanına bir oturak atarak alabilmişse adi deterjanla, deterjan bulamamışsa külle bulaşık yıkardı. Bu işleri bitirdikten sonra da üşenmez, elinde kot bir süpürgeyle şan olsun diye avluyu önce zır-zıbıldan temizler, sonra da sekiz-on sitil suyu boca edip her tarafı ayna gibi yaptıktan sonra gönlü rahat bir şekilde evine giderdi. Aradan bir-iki saat geçer elinde tekrar kovalar, ayağında şıpıdık bir tokyo yine görünürdü avluda ve yine başlardı savaşır gibi her yeri yıkamaya. Soğuk, sıcak, yorgunluk bilmeyen bir zavallı ve bir o kadar da dirayetli bir kadındı.

Ne zaman görsem acırdım. Orta boylu, esmer ama solgun yüzlü, düşük omuzlu ve haddinden fazla çelimsizdi. Kirli sarı değneklere benzeyen kollarının-bacaklarının bir gün çıt diye beş-altı yerinden kopacağını düşünürdüm.

Gözlerinin altı sürekli simsiyah, saçları her daim karmakarışık ve kirliydi. Geçen sıkıntılı yaşam bolca çizgi kondurmuştu yüzüne. Otuz yaşında ya var ya yoktu, ama en az kırkında gösterirdi bu yüzden.

Teşkale Songül! Sokağın her işten anlayan, kibirli ve sözü geçen kadınları taşındığının birinci ayında bu lakabı uygun görmüşlerdi ona. Gerçekten de Songül'ün tüm hayatı telaştan, teşkaleden ibaretti. Bakkala kuş gibi gider gelir, çocuklarını bir çırpıda döver, ağzını çok hızlı bozan, mahallenin herhangi bir kadınıyla beş saniyede kavgaya tutuşabilirdi. Tezcanlılık yaradılışında vardı.

Bu sokakta elli-atmış yıldır yaşayan diğer kadınlar, usul usul boyları uzayıp da ele avuca gelen diğer genç kızlar ve sokağa gelin gelen ferikler gibi onun da hayatı ufak coşkulanmalar, biri bitip öbürü başlayan sıkıntılar, kesik kahkahalar, insanın canından bezdiren yorgunluklar ve kahrolası yılgınlıklarla geçerdi. O da, sanki bu sokağın çevresinde gözle görülmeyen bir dikenli tel varmış da adım atarsanız ayağınıza takılacağından, hiçbir yere kıpırdamaz, kıçını kırıp oturarak bütün ömrünü burada geçirirdi. Ama tek farkla, Songül her işe bir velvele düşürürdü.

Kocası Ömer kamyon şoförü olduğundan ayda yılda bir uğrardı eve. Bu yüzden hem zorunlu bir "erkeksizlik" yaşar, hem de çocuklarına daha sıkı bir sahiplenme gösterirdi Songül. Ziyadesiyle haşarı olan Nevzat'la Recep henüz sekiz-on yaşlarında olmalarına rağmen olmadık yaramazlıklar yapar analarına dünyayı zindan ederlerdi. Songül de çocuklar aile terbiyesiyle büyüsün diye sabahtan akşama dek sesi kısılana kadar çığlıklar atar ve boş zamanlarında da bu çocukların canına düşerek ikisini de hıncigleri çıkana dek döver, böylece oğullarına babalarını da aratmamış olurdu.

Ah teşkale Songül! Ne kadınsın sen!

Üç taş arasına koyduğun çalı-çırpıyı tutuştur, dört-beş iri patlıcan közle, babakanüç yap. Bulgur pilavı pişir. Habenisk doldur taslara. Patates haşla. Hiç mi yemek yok evde. Birer parça salça sür ekmeğe ver çocukların eline, sal sokağa, maksat öğün geçiştirmek olsun. Çamaşır yıka, bulaşık yıka, avluyu yıka. Otur solgun entarinin eprimiş yerine ufak bir yama at. Tüylenmiş hırkanı soğuk suya bas. Komşularla bir-iki laklak et. Yaz gelsin, çık, kapı önlerine atılmış çullara çökmüş kadınlarla birlikte şehriye kes, kurutmalık patlıcan oy! Koca sinilere domates suyu doldur, damlara diz. Kapı önünden geçen arabacılardan bir-iki melamin tabak, bir-iki misafir tepsisi al, aylık takside bağla. Sonra bir gün kocan çıkıp gelsin. Bilge kadınların tavsiyesi üzerine banyo yap, bacaklarını ağdala, oranın kıllarını traş et, sık sık yanaklarına vur ki pembe görünsün, o gece çok iyi cilve yap. Sonra kocan gitsin, kış gelsin. Üşü! Soban tıstıs yansın. Yakacak çabuk bitsin. Hep bir tarafın soğuk kalsın. Ellerin morarsın, çatlasın. Çocuklarını döv. Sonra da önlerine yine sofra koy. Ohhh! Yaşa işte Songül! Sen çok yaşa, e-mi!

* * *

Üç yıl kaldı o alt kattaki evde Songül. Sonra eski püskü eşyalarını bir at arabasına yüklediği gibi palas pandıras ayrıldı sokaktan. Sıra biraz ağır gelmişti herhalde. Gidip beş-altı sokak ötede tek katlı, müstakil, düz ayak bir eve taşındı. Yaşamında büyük bir değişiklik olmamıştı. Ama sık sık eski sokağına gelmesi, eski komşularıyla sohbet etmesinden belliydi ki yeni sokağına henüz alışamamıştı. Üç ay, beş ay,sekiz ay. Gittikçe ayağı kesilir oldu, uğramaz oldu Songül. Uzunca bir süre de sesi soluğu çıkmadı.

Fakat bir süre sonra akıl almaz dedikodular yayılmaya başlandı hakkında: "Bozulmuş anam, çok bozulmuş. Demek ki biz farkedememişiz, kalbi hırçıklıymış karının!"

"Herife büyü yapmış, eşek beyni yedirmiş diyorlar."

"Ele ya, yoksa kapılardan sığmayan adam ne diye gelip anası yaşındaki karıyla iş yapsın ki!.."

"Ömer'in haberi varmıy mış?"

"Vallahi kafayı yemiş bu karı. Kafayı yemese her gece o herifi üstüne çeker mi?"

Aynı sokakta oturan yirmi yaşlarında erkek güzeli bir gençle 'dost hayatı' yaşayıp fırsat buldukça geceleri eve alıyormuş Songül. Kimselerle de görüşmüyormuş. Duyduklarımız bunlardı ve çok şaşırmıştık. Dedikodular sokaktan sokağa atlıyor ve her geçen gün daha abartılı şeyler anlatılıyordu Songül ve genç aşığı hakkında. Bu durum beş-altı ay kadar daha devam etti.

Sonra bir sabah, uğultu gibi gelen bir haberle herkes yayan yapıldak Songül'ün evine doğru yol aldı. Söylendiğine göre her şeyi öğrenen Ömer önceki gece bıçakla öldürmüştü karısını.

Bütün bir sokak dere gibi aktı diğer sokağa. Evin önü oldukça kalabalıktı. Henüz polis filan gelmemişti. Mahalleliyle birlikte ben de girdim eve. Ekşi ekşi kokan bir odaya doğru yürüdük. İri cüsseli kadınların gövdelerinin aralarından başımı uzattığımda irkilerek gördüm. Songül odanın ortasında, eski somyanın hemen ayakucunda öylece yatıyordu. Üstüne beyaz bir çarşaf örtmüşlerdi. Sadece kana bulanmış da yapış yapış olmuş saçları ve bir eli görünüyordu. Soluğumu tutmuş, öylece izliyordum. birden o küçük, zayıf eli dikkatimi çekti. Avuç içinde enlemesine üç bıçak izi vardı. "Bıçağı tutmaya çalışmış" diye geçirdim içimden ve o andaki dehşet, Ömer'in engellenemez öfkesi, gözlerindeki kıvılcım, saçtığı tükürüğü, hırıltılı sesi ve Songül'ün feryadı, çaresizliği, korkusu, çabası ve yakarışı geldi. İçim ezildi. Onbir yaşındaydım o sıra. İlk kez bir namus cinayeti ve ilk kez bir ölü kadın görüyordum. Zavallı Songül! Ömrünü hep başkaları kuşatmış, hep başkaları yaşamış küçük kadın! İlk defa teşkalesiz, telaşsızdı. Odanın ortasında sessizce kıvrılmış, 'kendi kendine' yatıyordu.

Cezmi Ersöz

KÖTÜ ŞİİR

Kötü şiir yazdığım için soğuk çaylar getirdiler bana
Önemli konuşmalarını bensiz yaptılar önemsediğim dostlarım
Kötü şiir yazdığım için aşk kırgını kadınlarla sevişebildim ancak
Yürüyüşlere katıldım, cop yedim kafama, ama adım geçmedi
yine de gazetelerde

Kimseye kendimi anlatamadım, hep rutubetli evlerde yaşadım
Çaresizliğim bile canlı yayına konuk olmadı kanallarda
Hey, sen, dedi küstah bir ilgisizlikle bankadaki kadın
Kalabalık otobüslerden aşağıya en önce ben indirildim
Kötü şiir yazdığım için ayağımı deldi paslı çiviler
Hep korktuğuma benzedim, uymadı çorabımla pantolonum
Kötü şiir yazdığım için olmak istemediğim yerde oldum hep
Baktırmadım sevme yetersizliğime, hep kalbimi ihmal ettim
Kötülüklerim, gecenin ortasında kalakaldı nedensiz vurulmuş
bir hayvan gibi...

Kötü şiir yazdığım için dönüşemedi bayağılıklarım soylu bir hüzne
Bir yardımım dokunur mu, diye ortaya çıktığımda, bir sen eksiktin,
dediler, başları dertte olanlar
Kötü şiir yazdığım için öfkesini benden aldı herkes...

İyi şiir hep celladım oldu
Hiç gülümseyemedim ona
Dünya gönülsüz sürgünüm oldu
Kötü şiir yazdığım için...

* *Yakında Çınar Yayınları'ndan çıkacak olan* ***"Yok Yüzünün Karşılığı"*** *adlı şiir kitabımdan.*

---

arkadaşlarla konsere gidiş. deniz kutlukan

Akşamsefası

YURTTAN SESLER KOROSU HAKKINDA BİLMEK İSTEYİP DE SORAMADIKLARINIZ

İlk Kadın Koro Şefi *NERİMAN ALTINDAĞ TÜFEKÇİ* Anlatıyor:

- Yurttan Sesler radyoda 'Bir Türkü Öğreniyoruz' adlı program ile başladı. Tamburi Cemil beyin oğlu büyük icracı Mesut Cemil, radyonun klasik koro şefiydi. Osman Pehlivan, Sarı Recep, Sadi Yaver Ataman'lar tek saz çalıp söylüyorlardı. Sonra Mesut Cemil ile Muzaffer Sarısözen bir türkü öğreniyoruz saati kuruyorlar. Bu programda amaç, halka doğru ve güzel türkü öğretebilmek ve beraber söyletebilmek, çünkü insan bildiği şeyi sever, okur. Radyodaki mevcut klasik koro ile yapılırdı. 15-20 dakikalık programda çok kolay bir türkü seçilirdi. Mesut bey spikerlik yapar,Muzaffer Sarısözen türkünün sözlerini yazdırırdı, halk çabuk öğrenebilsin diye. Melodi bir kaç kere okunur, halk da radyosunun başında dinlerdi. Çok tutulan bir program, fevkalâde revaçtaydı. Bico nerden geliyor' diye küçücük bir türkü ile başlıyordu program.

- "Sonra Mesut Cemil, bilhassa Vedat Nedim Tör 'klasik koro var, müstakil bir halk müziği korosu neden yok' diyor. Hemen bir imtihan, işte o ilk imtihana girenlerden biri de benim. Çok güzel günlerdi. Biz beş kişi, üç kadın iki erkek Yurttan Sesler kuruldu. Bir tek bağlama Sarı Recep vardı. Yurttan Sesler Korosu kurulur kurulmaz, konservatuarda arşiv şefliğindeki Muzaffer Sarısözen'i çağırıyorlar. İşte bu 5 kişilik Yurttan Sesler Korosu zamanın en parlak korosu idi." "Yurttan Sesler'in adını Vedat Nedim Tör koydu. "Bu Yurtan Sesler" dedi. Çünkü bütün yurdun türküleri söyleniyordu."

- "İlk kadro Muzaffer Akgün, Turan Karabulut, Nurettin Çamlıdağ, Ali Can. Sonradan Sabahat Karabulak geldi. Bir tek Sarı Recep, bir tek saz, kadro yok, bir şey yok, hemen alel acele kurulan bir kadro. Ondan sonra Mucip Arcuman geldi, arkasından Ahmet Gazi Ayhan, derken dışarıya imtihan açıldı, Emir Aldemir geldi ve 15-20 kişilik bir koro oldu. Yurttan Sesler Türkiye'yi karıştırdı, altını üstüne getirdi. Yayınlar canlıydı tabi o zaman, sokağa çıktığımız zaman, karşı kaldırımda bizleri görmek için yüzlerce insanın biriktiğini görürdük. Yurttan Sesleri okuyanları görelim, çünkü bizi görmüyorlar, sadece sesimizi duyuyorlar."

- Benim ailem Erzurum'lu. İlk aşıyı ailemden almışım, hemen sevmişim, benimsemişim. O zaman burada Hafız Burhan'lar, Hamiyet Yüceses'ler okurdu. Ben küçücük yaşlarda halk müziğine aşık oldum, bir de galatasaraya. Halk müziği bizi, Türkü anlatan, Türk milletinin karakterini çizen geleneğini ortaya koyan bir musikî, ona ancak saygı duyulur. Ben İstanbul'da büyüdüm ve bana inanmazlardı, ben bir sosyetik yere gittiğim zaman 'hayır, Neriman Altındağ siz değilsiniz derlerdi, o sanki bir köylü kızıymış gibi." İnsanlar tanımadığı şeyi sevmez, tanıdığınız zaman ancak onun güzelliğini, değerini anlarsınız. Biz de halk müziğini çok sevdik, bağlandık, efendim onun hizmetine girdik.

- İlk uzun hava okuyan hanımım, sanatçıyım, kadın olarak. İlk koro şefiyim, kadın olarak. İlk korservatuar görevlisiyim ve devlet konservatuarının kurucu üyelerinden tek kadınım.

- Ankara radyosundaki sanatçılarımız radyoya gelirken bağlamalarını paltolarının içine saklarlarmış. Muzaffer Sarısözen'in millet meclisinde çok talebesi vardı, çünkü kendisi Sivas öğretmen okulunun muavinliğini yapmış. Muzaffer Sarısözen tam akşamüzeri, bütün dairelerin dağıldığı saatlerde, sazını çıplak olarak koluna alır ve meclisin önünde, Ulus'ta dolaşırmış. Bir milletvekili ya da bakan talebesi kendisini gördüğü zaman "aman hocam ne işiniz var burada" der, koluna girermiş. Bir kolunda bir milletvekili veya bakan, bir kolunda bağlama, öyle dolaşırdı Muzaffer Sarısözen.

- Sazı taşımak şereftir, utanılacak tarafı yoktur, milletvekili -ki o zaman tanınırdı milletvekilleri- için şereftir kolunda saz taşıyan birisiyle kolkola dolaşmak.. Bakın bunlar çok ince düşünülmüş ama çok büyük etkisi olan hareketlerdir.

- İstanbul biraz daha karışıktır. Ankara sever sazı. Ben elimde çıplak bağlama buradan-Nişantaşından-radyoya gidèrdim yürüyerek ve çocuklarıma "bağlama alın, radyoyla eviniz arasında taşıyın, bu bir hizmettir" derdim.

- Konservatuar ise 1976'da kuruldu. Batı müziğinden 50 sene sonra. Neden? Atatürk'ün verdiği mesajları hep batıcılar etrafında olduğu için Ankara'da hep kendilerine göre yorumlamışlar. Atatürk balolarda Zeybek oynar, Rumeli türküleri söyler, Osman Pehlivan'ı huzurunda dinlermiş. Konservatuarlar kurulmuş, Suna Kan'lar, İdil Biret'ler dışarıya tahsil için yollanmışlar, tabii bunlar büyük sanatçılar ama öyle bir halk oyunu ve müziği oluşmuş ki Türkiye'de, dünyanın hiçbir yerinde yok, ben bütün milletlerin halk müziklerini inceledim, dinledim, o kadar ilkel ki. Benim memleketimin her yöresinde ayrı ritimde, ayrı melodide, ayrı giyimde gelişmiş. Üç kilometre ötedeki başka melodi söylüyor. Türkiyemizin milli değerini, müzik kültürünü elimizden kaçırıyoruz, çok üzülüyorum. Benim bütün ümidim gençlerde. Yalnız işe menfaat girdiği zaman elleri kolları kesiliyor. Bizim canımız yok muydu, biz de parayı severdik ama ya parayı tercih edeceksiniz, ya idealizmi. Memleket kıymetlerini muhafaza etmeyi tercih edeceksiniz.

- Benim bütün derdim üç noktada toplanıyor. Birincisi halk müziği katiyen bestelenmez. Çünkü halk müziği olabilmesi için o yörede çıkan bir parçayı, o yörenin insanlarının söylemesi lazımdır, benimsemesi, oynaması lazımdır. Bir gün bakacaksınız 'acaba bu türkü anonim bir türkü mü yoksa beste mi"... bunu biz anlıyoruz ama herkesin anlaması zor.

- Halk müziğinin halk şiiri vardır. Beste türkü, şiirinden anlaşılıyor, size ters geliyor, hemen okuyamıyorsunuz. Halbuki halk müziğini bir iki kez dinleyince hemen okumaya başlıyoruz. Mesela, "Sarardım Ben Sarardım, Burası Muştur", yıllardır sürüp gelen türkülerimiz ölmeyecek, çünkü halk yarattı. İkincisi çokseslilik meselesi. Türk halkı müziğini tek sesli sevmiş, söylemiş. Meselâ dini müzik de halk müziğidir, bestekârı olmayan herşey halk müziğidir. Üçüncüsü, eğer bu musikinin dışında başka birşeyler yapmaya çalışırlarsa çok yakında Türk'lerden başkasında halk müziğimizin otantiği çıkar. Yani başkası muhafaza edip, kendi musikisi gibi çıkartabilir ortaya. Halk oyunlarımızın, elişlerimizin, folklorümüzün, türkülerimizin sahibi olalım.

- İster gücensinler, ister gücenmesinler, çünkü biz bu işe çok emek verdik. Gençliğimiz öyle geçti, bir de baktım ki 65 yaşımdayım, hep halk müziğinin içinde, mücadele ederek, koşturarak, talebe yetiştirelim, aman koroları iyi yönetelim, aman türkülerimizin içine yabancı şeyler girmesin, e bizim canımız yok mu, 17 yaşında girdim ben radyoya.

- Günah değil mi, bizim emeklerimiz bu kadar kolay harcanabilir mi? Harcanmaması lazım. Devletin buna el koyması lazım. Kendi halk müziğine, kendi halk oyununa sahip çıkmalı. Çünkü elimizde başka bir şeyimiz kalmadı. Bu değerleri de kaybettiğimiz zaman hiçbir şeyimiz yok demektir."

Ve Aldı Sözü Şimdiki Koro Şefi *TUNCER İNAN:*

- "Yurttan Sesler'in bir amacı vardır. Milli birlik ve bütünlüğü temin edici bir isim. Edirne'den Kars'a kadar bütün ezgileri bu koroda görebiliyoruz. Eskiden, kadınlar korosu ve erkekler korosu vardı. Şu an gerek görülmüyor. Erkek sanatçıları susturup, hanımlara okutuyoruz, oluyor hanım sesleri. Koroya girmek için evvelâ radyoya girmek lazım."

- "En gözde dönem 60'lı yıllar. 1960'larda büyük göçler oldu Anadolu'dan. Bu insanlar Avrupa'da, Almanya'da kendi müziklerini dinlemek istediler. Bu etkenlerden bir tanesi. Bir de bir müziğin sevilmesi, icrâ eden sanatçının performansı ile olur. Zaman zaman bir sanatçı çıkıyor ve o müziği daha çok sevdiriyor. 1960'lar birçok sanatçının yetiştiği yıllar. Radyodan yetişip, plaklarla halka ulaşanlar. İyi bir üretim; iyi bir repertuar, iyi bir sanatçı, iyi bir kayıt, iyi bir sunuş gerektiriyor. Devlet eğlendirirken de kültür seviyesine dikkat etmek zorundadır. Özel televizyonlar sadece ratinge bakıyor. Meselâ devlet sanatçılarının özel televizyonlardaki programlara çıkma yasağı vardır. Bugün 4500'ü aşkın türkü vardır repertuarımızda. Sanatçılarımız 'ağız'larına uygun türküleri idareye teklif eder. İdare 'okuyabilirsin' derse ona uygun saz grubu hazırlanır. Türkü repertuara alınır."

- "Yurttan Sesler gibi tek sesli olmasın" deniliyor. Ama folklor bir bilim dalı ve her bilim dalı gibi bazı kuralları var. Arşimed kanununa göre suya batan kadar taşıyorsa, bu da budur. Böyle söylemek tek sesliliği küçültmektir. Halk müziği beşikten mezara kadar bir toplumun yaşantısını, acısını, sevincini, ıstırabını anlatan müziktir. Halk müziği oluşurken bunları tek sesle anlatmış. İkinci bir sese gerek duymamış. Bir de halk müziğinde, batı enstrümanları ile icrası mümkün olamayacak bazı teknik unsurlar vardır. Denemeler yapılmış, ama masabaşı çalışmasından öte gitmemiş. Halk kabul etmemiş. Bir halk müziğini o topraklar üzerinde yaşayan halk üretir. Bu müzikte şahsın malı yoktur. Nasıl denizde bir çakıl taşını eline alırsın, bööle yusyuvarlak, allahım dersin 'bu nasıl olmuş yumurta gibi, bu zamanında böyle değildi herhalde. İşte bu taş oluşumunu tamamlamış, o hale gelmiş. Türk halk müziğinde adres belli değildir, sadece halk vardır. Sosyo-ekonomik tercihler değişti. Yaşayış şekli değişti. Çobanın elinde eskiden kaval vardı, şimdi walkman, transistörlü radyo, pilli televizyon var, belki telefon bile var. Ücra köşe kalmadı. Derleme ilk ağızdan parçayı almaktır. Şimdi ilkağız kalmadı.

- Gençler sadece hareket istiyor. Batıda da hareket çok olduğuna göre oraya yöneliyor. Oysa halk müziğinde hepsi var. Oynatır da ağlatır da. Bir de cumhuriyetin kuruluşu ile hemen batı kültürünü işleyen konservatuarlar kurulduğu halde, Türk kültürü ile ilgili konservatuar daha 1976'da kuruldu.

- Kimseye halk müziğini sevin diye zorlayamayız ama bizi iyi izlesinler, biz işin en güzelini yapıyoruz. Bizi iyi dinlesinler, iyi dinlerlerse kendilerini orada görecek, anlayacaklardır.

Süveyda Ahker

Akşamsefası

Güzel insan Ferruh

Erdem Özkaragöz

ŞEHİR AŞKİYASI

İşbu Kiraz Ağacı; Ayağımdır

Pazar günkü Ankara mitinginde, âmâ annesinin ve babasının ellerinden/dallarından tutmuş yürüten/yüreyen, ağaç ve çiçek göstergesi küçük kıza... Yürüyüşçü en küçük güvercine...

Ağaçların içinden, panzerlerin kenarından üçbaşlarına yürüyen, birken üç gibi, üçken bir gibi görünenlere, özellikle de küçük kıza rastlayınca onu hatırladım... Birden, kuşluağaçlı pankartlarla inmişlerdi yaryüzüne... Hangisi kuş... Hangisi ağaç... Hangisi pankart... Hangisi âmâ, hangisi görür... Hangisi annebaba... Hangisi çocuk.

Yazmasam edemezdim; yazmasam, hatıraların, aşkların huzuru kaçardı...

Tek bacağı yoktu. Legal ve illegal bütün düşleri, olmayan bacağının ayrıntılarıyla ilgiliydi... En büyük düşü; kendisine haber vermeden kaybolup giden bacağının yerinde bir ağaç büyümesiydi... "Hiç olmazsa bir ağaç açsın" derdi, edebiyattan ve imgelerden anlayan arkadaşlarına...

Gitmeye mecbur olmuş bacağının yerinde şırılyaprak ağaç olduğuna inanırdı... Ağaç, ayağının kavramıydı... Kavramla ayağı arasında bir hiçlik vardı...

Bütünüyle ağaçtan yapılmış, –madeni ya da plastik hiçbir takıntısı olmayan– koltuk değneğinin bir kenarına; "iş bu kiraz ağacı; ayağımdır" şeklinde mecazi bir "dilnot" kazımıştı...

Geceleri "istiareye" yatardı... Hiç olmazsa rüyasında, düşlerinin gerçekleşmesi muradındaydı... Ağacın ayrıntısını isteyenlere, "ağaçlardan konuşmak neredeyse suç" diye takılır,. "tafsilat rüyadan sonra" diye eklerdi...

"Ağaçlardan konuşmak neredeyse suç" tümcesinin Brecht'in dizesi, göndermesinin "saadet" ve "sulh" olduğunu kimseler bilmezdi...

Ne zaman, "ayaklarım/bacaklarım üşüyor" diye bir tümceye başlasa, iki ağaç ötede oturan, yaprak komşusu arkadaşları; "ayağım üşüyor, demelisin" diye takılırlardı. Ne zaman, "ayakkabılarım eskidi" diye "ihtiyaç beyanında" bulunsa, iki çiçek ötede oturan şarkı komşusu arkadaşları solokoro halde; "ayakkabım eskidi, demelisin" diyerek gerekli "tashih"i yaparlardı...

Belki de ağaçlar gibi içinden incinirdi...

Hep, ağaçlara birikirdi...

Ama hiç ses çıkarmaz, işi bazen pişkinliğe, bazen bilgeliğe vururdu. Velhasıl O'nun için, "lar" çoğul takısı kullanmak hep sorun olurdu... Her defasında, "bir daha kullanırsam, ağaçlar bana küssün" dercesine kendi "yemin/kasem" etmesine karşın, alışkanlıkların gücüne yenik düşer ve ağzından yine aynı tümceleri kaçırırdı...

Belki de ağaçlar gibi taçyapraklarından incinirdi...

Hep, olmayana ve özlenene birikirdi...

Arkadaşları, bu bitmez tükenmez "tashih ve redaksiyon"ların onun içini redakte ve tashih etmek olduğunu pek de düşünmezlerdi... Arkadaşlıklar, "şaka makamında" alışkanlıkları da içerdiğinden aldırmazlardı...

Sadece bir kez, "ağaçları tashih ve redaksiyon yapamazsınız" diye bir şeyler fısıldamıştı... Ne ki, sözün kendisini de, mecazını da kimse anlamamıştı...

Belki de kendisi gibi, ayaklarından incinirdi.

Hep, kendine ve aşkanlamlı sözcüklere birikirdi...

Arkadaşları, –özellikle mültecilik yıllarında– onun için, "çalınmasın" diye vitrin önlerinde tek sergilenen ayakkabı çalarlardı...

O'na geçtiğimiz günlerde bir grup zamane gence, "Brecht, kiraz ağacı ve barış" üzerine bir şeyler anlatırken rastladım... Arkasındaki panoda, Brech'in, "Gülen,/ Korkunç haberi henüz almamış demektir./ Ne biçim dönemlerdir ki,/ Onca rezillik karşısında bir suskunluğu içerdiğinden/ Ağaçlardan konuşmak neredeyse suç..." dizeleri yazılıydı...

"Ağaçlardan konuşmak neredeyse suç" tümcesi üzerine denemeler yapıyor gibiydi... Brecht, günün birinde avluda gördüğü bir erik ağacına; "ufaklık büyümeyi pek de istiyor" diye seslenmişti...

Brecht ne demek istemişti?

Gençler, "günün mana ve önemi", "mevcut durum ve siyasi görevlerimiz" üzerine "merkez komite suratlı" resmi söylev beklerken O, her biri birer yaprak, çiçek ve ağaç olan sorular soruyor ve ekliyordu:

"(...) Aldığı güneş çok az./ Erik ağaçlığına inanan yok onun/ Çünkü bir tek erik olsun, vermemiş/ Ama bir erik ağacı o/ Yaprağından görülüyor bu."

Ağacın ağaç olduğuna inanmayanlar vardı belli ki... Çiçeğin çiçek, Fırat'ın Fırat, Dicle'nin Dicle, Ağrı'nın Ağrı olduğuna inanmayanlar vardı. Belki de bu nedenle Cemal Süreya; "Fırat suyu bütün bir bölgeyi/ takma adlarla dolanmak/ zorundadır." demişti..

O, Kafkaesk ironilerle anlatıp dururken, ben, olmayan ayağına, üzerine "dilnot" düşülmüş koltuk değneğine bakıp, eski zamanları düşünüyordum... O, lirik bir ağaç gibi anlatıp dururken aklıma Brecht'in "Lukullus'un Sorgulanması" oyunu geldi... Lukullus'un "kahramanlıkları!" yüzünden yaşamları yıkıma uğramış, birbirine yakın zamanda merhaba demeye başlamış her halktan kuşlar ve ağaçlar geldi aklıma...

Ağaçlardan söz açanların rahatının kaçırıldığı zaman ve makanda, söz ağaçlardan açılmışken, ben de "Lukullus ve kiraz ağacı" üzerine dillendim oracıkta... Çünkü; "Anlamın şakıyan ve susan ağacı" üzerine konuşmak gerekiyordu...

Lukullus, 53 kenti yerle bir ederek "büyük kahraman" olduğu Uzak Asya seferinden sadece bir kiraz ağacı ile dönmüştü. Seksen bin ölücan'a karşılık bir kiraz ağacı... Bunun üzerine Brecht, "Lukullus'un Sorgulanması" oyununda öğretmeni şöyle dillendirmişti:

"Bir kiraz ağacı ha! / Bu istilayı yapabilirdi / Yalnızca tek bir kişiyle! / Oysa o 80.000 kişi yolladı oraya!"

Ben anlatırken, O, Brecht'in ağaçlarından yapılmış ayaklarını oynatarak, yerli Lukullus'ların huzurunu kaçırıyordu...

SEZAİ SARIOĞLU

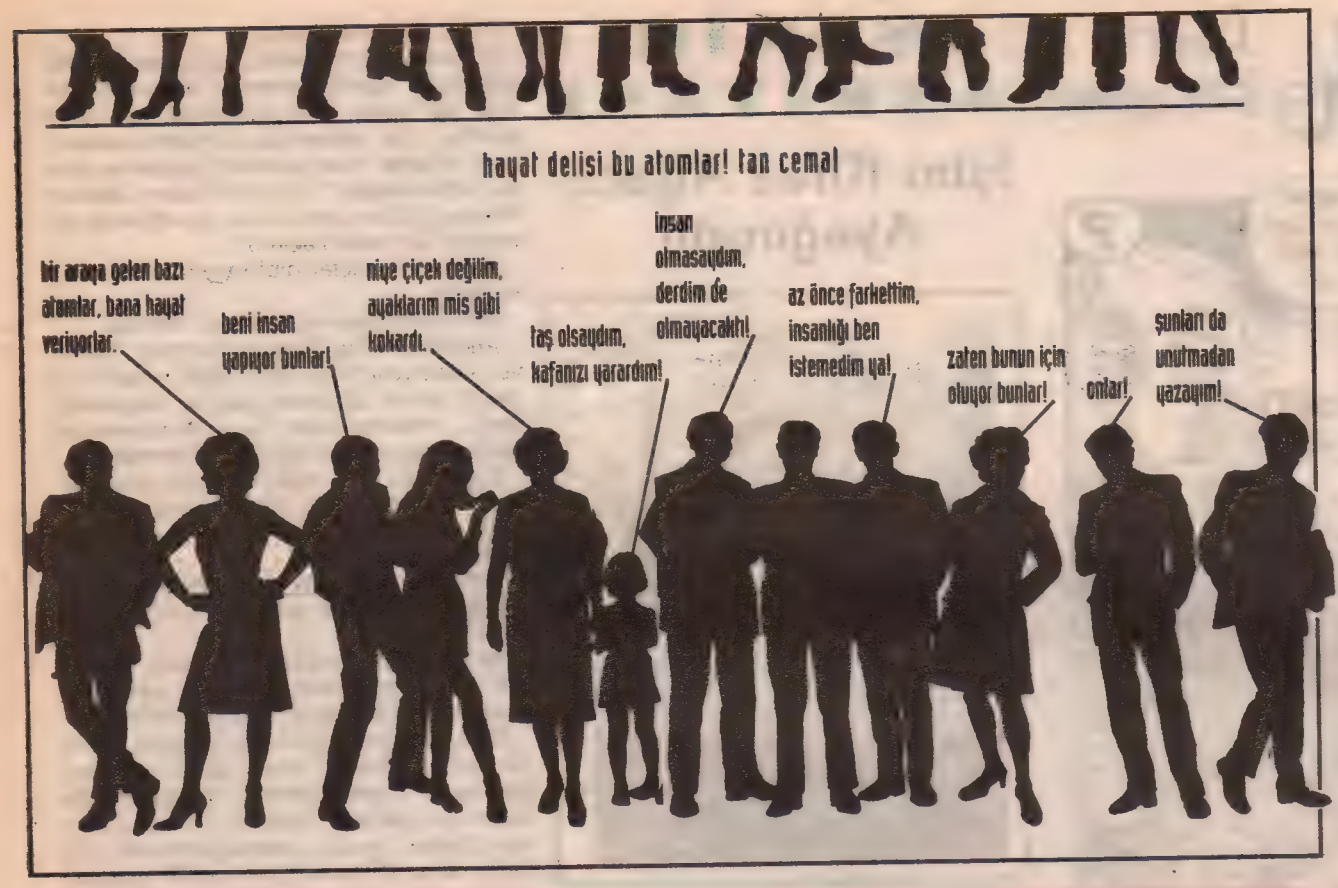

VEDAT BEY'İN GÖRKEMLİ HAYATI

Vedat Özdemiroğlu

Vedat Bey, *bir dönem İtalyan show yıldızı* ***Rafaella Carra'yı*** *sevgili edinmiştir. İtalyanca gramer konusunda küçük bir tartışma yapıp ayrılmışlardır. Buna karşın Vedat Bey, Bayan Carra'yı arasıra arayıp hiçbir şey demeden şiir okur, şiir biter bitmez telefonu kapatır. Bayan Carra'ya hüzün, hüsran, hicran, ıstırap, keder, acı, elem gibi hisler veren bu şiirlerden biri Bay* ***Cahit Külebi'nin*** *kaleminden çıkmış olan* ***"Kadınlar"*** *adlı şiirdir:*

"Neden kadınlar böyle sıcak? / Neden kadınlar böyle taze? / Yaz gelince basmalar giyerler / Sade.

Ben yine çocukları severim / Bütün kadınlardan ziyade."

Birdenbire

(yeni macera)

Vedat Bey, yorgunluktan değil de, kafasının içindeki mükemmel düşünce parçalarını iyiden iyiye benliğine sindirmek için görkemine bir gün süreyle ara verdi, herhangi bir macera yaşamadan İstanbul'u seyrederek yürüyüş yaptı. Yürürken de muhteşemdi ve yalnız görünüyordu. Ama yalnız değildi. Duyguları, algıları, anıları, fikirleri ve projeleri, yani görkemli olmasını sağlayan bütün "silahsız kuvvetleri" ona eşlik ediyordu.

Nişantaşı'ndan Cihangir'e dek yürüdü. bu güzergahta üç insan Vedat Bey'le konuştu:

1) Bir dublaj sanatçısı. Harbiye'de Vedat Bey'i durdurdu, Vedat Bey'e gerçekten Vedat Bey olup olmadığını sordu. Vedat Bey, gerçeği kesin şekilde söyledi. Birlikte, Askeri Müze'nin önünde bir süre Mehter_Marşı dinlediler. Dublaj sanatçısının sesi toktu. Fakat durumuna bakılırsa karnı açtı. Vedat Bey kimseye para vererek küçültmek istemediği için bu içli insana onbeş dakika sonra başlayacak olan bir ziyafet davetiyesini cebinden çıkarıp, "Vaktiniz varsa gidiniz" diyerek verdi.

2) Bir mürîd. Taksim'de, PTT'nin önünde Vedat Bey'i durdurup şunları söyledi:

"Dinle! Sana aldanmışları anlatacağım, Yeryüzüne uykulu gözleriyle bakan vazgeçmişleri ve geceleri ve insanlar evlere çekildikten sonra arnavut kaldırımlarda ayaklarına baka baka yürüyen hayalet taslaklarını da anlatacağım.

Gösteri sırasında ipin üstünde uyuyakalan cambazı öğreneceksin benden. Erol Evgin'in kel halini görmek için yollara düşmüş sevdalıları, un fabrikasında işçi olarak çalışmak için yanıp tutuşan mutsuz ve zengin adamları, ayı besleyen kadınları ve askere gitmesin diye öz oğluna tecavüz eden barış yanlısı babayı da yine benden öğreneceksin!"

Vedat Bey yanıt vermedi.

3) Bir anketör kız. Vedat Bey'e "Mum Kokulu Kadınlar" adlı filmi izleyip izlemediğini sordu. Vedat Bey "Hayır" dedi, "Unkapılı kadınlarla ilgilenmeyi yeğlerim." Kız güldü.

Vedat Bey, yürüyüşünü Beyoğlu'nda bir kafede noktaladı. Barın arkasında duran, seyredilmeyi hakedecek kadar güzel kız, Vedat Bey içeri girer girmez müziği değiştirdi. Vedat Bey gülümseyerek mırıldandı:

-Macera yok. Macerana var. Değişik bir gün!

YURDUM DİLİ KELİME ANTOLOJİSİ

Murat Yüceşan

Polis-siyaset-mafya üçgeninin içaçıları toplamı, kişibaşına düşen gayri safi milli hasılanın iki katından 18 eksik... Evet evet, bizzat oturup hesapladım... Aynen böyle... Ben evde oturmuş tam bunu hesaplarken, Kral TV'de Edip Akbayram'ın "Kuşlar" isimli şarkısının klibi gösteriliyordu. Klipte "Dünya halkları kardeştir, ayrım yapan kalleştir" ilkesi canlandırılmaya çalışılmış olmalı ki, renk-renk, desen-desen, değişik çocuklar vardı. Ama öyle bir şey gördüm ki, eğer yazmazsam çatır-çatır çatlayacağım..:

Efendim, klipte oynayan ve zenci ırkını temsil eden çocuk, zenci çocuk bulunamadığından olacak, yüzü siyaha boyanmış normal bir 'küçük Ercan'dı. Bariz bir şekilde belliydi bu boyalar. Sizin nezdinizde önce klip yönetmenini, sonra makyözü, en sonra da bütün bunlara izin veren Edip Bey'i kınıyorum. İşte bu kadar!..

Eveeeeet... Gördüğüm kadarıyla banyolar yapılmıış, mis gibi olmuşuz... Hıımmm! Üstlerde rahat kıyafetler de hazır... Şimdi başlayabiliriz. Ama, n'olur bundan sonra dişlerimizi de fırçalayalım, olur mu?.. Hadi bakiim...

MANIK: Pisük enüğü...

MANIK: Kedi yavrusu...

PİSÜK: Kedi...

ÇİPAR: Çirkin... Maymunun kıçı gibi!..

PITTIK: Bir gün oturmuş, kedimi seviyordum. "Fıstığım fıstığım, fıttığım fıttığım" diye... Derken, sevme işini abartıp, gayri ihtiyari "pıttığım pıttığım" demeye başladım... Bu arada odaya giren annem, "Sus ulan, terbiyesiz velet!" diye bağırdı. "N'oluyo aney?!" dedim... "Oğlum, kediye niye pıttık diyon, ayıp değil mi?" dedi ve ekledi; "Pıttık şey demek.... şeeey." "Ney?" dedim. Saatler süren utanma-sıkılma faslından sonra, pıttık'ın (affınıza maruzen) kadın üregenital organı olduğunu öğrendim... Ayy... çok utandım kıız!..

TISPIR: Biliyorsunuz, dergide Deniz Kutlukan isminde bir mutand yaşıyor, bir şeyler çiziyor... Bu ve bundan sonraki kelime bu mutanda ait. Tıspır; hastalıklı, zayıf, ossurukla bile devrilen anlamına geliyormuş. Hayırlısı...

AŞMAK: "Ben aştım bunları hocam yaaa!" cümlesindeki aşmak eylemiyle keskelalaka... Bu "aşmak" kapkaçak, tencere, tava anlamını barındırıyor sinesinde...

ÇOMCA: Kepçe olayı... Ama sınırlı sorumlu kepçe!.. Şöyle ki; "kepçekulak Sergen" diye bir şey olabilir, ama "çomcakulak Sergen" asla!..

ÇÖRDÜK: Bir tür gariban meyvası... Küçük ve yabani dağ armudu anlamına geliyor. Armudun iyisini ayılar yer, çördüğün iyisini garibanlar... (bu arada Beyoğlu'nda garibanın otopsisi yapılmaz, ona göre haaa!..)

ÇÖĞDÜRMEK: Çokca bira içen, bağırsakları bozulanların sıkça yaptığı, normal insanların da günde bir-iki defa ifa ettiği bir iş. Yani işemek... (güççük apdest)

Eveeeet okur, sevgili okuuur, bittiii... Gayri gider oldum ben bu illerden, haftaya yine görüşek, yiyek-içek-sevişek...

HADİ EYVALLAH!..

Akşamsefası

Muhsin Kızılkaya

KÜRDİLİHİCAZKÂR

Güneş Haram Onlara

"ölümün erken takibe aldığı çocuklar"ın şiirini yazdığı için Murathan Mungan'a

Reşmal (Kara Ev) dedikleri kara kıl çadırın içine serilirdi yataklarımız. Birkaç döşek birleştirilir, üzerine iki yorgan atılır, yorganın üzerine de kadınların türkülerini, ninnilerini işledikleri, lüleper, gûlsari, gûlgever dedikleri kilimler serilir, çadırın direğine asılan fanus söndürülür, uzun uzun kurt ulumaları, karşı yamaçlardaki kotanın içine doldurulan koyunları bekleyen köpeklerin karşı ulumaları eşliğinde gözkapaklarımız yavaş yavaş kapanır, serin zoma havasının uykularına dalardık.

Arada bir çadırın arkasından geçen başıboş atların nal sesleriyle irkilir, çiftleşme zamanı gelmiş bir ineğin arkasına takılan öküz sürüsünün çıkardıkları tuhaf seslerle uyanır, yer yer de karşı dağlarda bir yerlere ateş eden meçhul bir avcının geceye düşen silahının sesiyle bölünürdü uykularımız. Ancak hiçbir şey tedirgin etmezdi bizi. Her şey olağandı; zoma hayatının bir gereğiydi. Korkulardan uzak, tedirginliklerden sıyrılmış, temiz, içinde çocukça saflıklar taşıyan, yarınsız, hayalsiz, çok çok bize anlatılan masallardaki pirhevirlerin, cinlerin olduğu, kâbuslardan uzak, sevimli rüyalar görürdük böylesi uykularda.

Rüyalarımız da bizim gibi çocuktu; hayallerimiz çocukça...

Hayallerimiz ancak, dağların doruklarındaki, sıcaklar biraz daha bastırınca toplanıp taşınacağımız daha yukarılardaki zoma hayatıyla sınırlıydı. Oralarda yaşayacaklarımızla... Oralarda gündüzler, bu erken bahar yaylasında yaşanan gündüzler kadar sıcak değildi. Oralarda buzul gölleri, geyikler, kartallar, nergis çiçekleri, keklik sürüleri vardı.

Birkaç gün sonra taşınacağımız daha yüksek yaylanın hayalini kurardık en çok. O yüksek yaylalara çıktıktan sonra da, köye döneceğimiz günleri düşünürdük bu kez. Bir yaş daha büyümüş olarak, dağ başlarında, serin kaynak sularının yamacında, yüksek yarların dibinde, bir kayanın gölgesinde, nêçirvan dedikleri avcıların vurduğu bir geyik ölüsünün başında, buzul gölünün içinde, "kevi" denilen erimeyen karın üzerinde bıraktığımız yaz anılarımızı, çocuk oyunlarımızı, köyde kalıp yaylaya gelmemiş olanlara anlatacağımız günleri beklerdik bu kez sabırsızlıkla...

Seher vaktinde, yorgan ve kilimin altında iyice ısındığımız, kafamızı çıkardığımızda bıçak gibi keskin, soğuk bir havanın yüzümüzü okşadığı sabahın çok erken saatlerinde, henüz güneş bize çok uzakken, sabah namazıyla çoktan yayıklarının başına geçen kadınların karşılıklı "demeçevirme" usulüyle söyledikleri türkülerle uyanırdık. Dana derisinden yapılmış yayığı iki kadın iterdi. Karşı ucunda duran iki kadın ise yine aynı hareketle onu geri gönderirdi. Yayık gider gelirdi. İçindeki sulandırılmış yoğurt altüst olurdu. Bu ritmik hareketlerle koyun yoğurdu, yumruk büyüklüğünde tereyağı bırakırdı.

Kadınlar yayıklarına türkü söylerdi... Yayıklara söylenen türküler, hani uyumamakta direnen bir çocuğa ninni nasıl iyi geliyorsa öyle iyi gelirdi. Müziğin nağmelerine kendini kaptırmış yayık, türkünün her kıtasıyla birlikte, inanışlarına göre tereyağı üretir, biraz sonra boşaltılacak kazana top top tereyağı (nivişk) bırakırdı.

Kadınların yayıklarına (meşk) söyledikleri türküler, çokça aşk, sevda ve ayrılık üzerine olurdu. "Heyranok" derler bu türkülere... Sabahi makamına yakındır makamları. Kelimenin kökü, "hayran olmaktan" gelir. "Heyran" Kürtçe'de "aşık" için kullanılır.

Artık on dördüne bastığını söyler kadın... "haydi ne bekliyorsun, elini çabuk tut, babam sabırsız bir insan, hani tez davranmazsan, alır verir beni istemediğim birine... Olursa eğer böyle birşey ey heyrano, o vakit ölürüm, katilim olursun, mezarıma gelme, çünkü mezarım olmayacak benim, atacağım kendimi gümbür gümbür akan ırmağa..." Sevgili yayıkla özdeşleştirilir; çok yağ bırakmasını istedikleri yayıktan, bir sevgiliye edilen sitemler edilirdi.

Yaylada kaç çadır varsa, her birinin önünde en az dört kadının hep bir ağızdan ilahi bir koro gibi, "Hay meşkê, hay jarê/ Meşka me wê'l ser avê" (ey yayık, ey biçare yayık/ su başındasın) diye başladıkları türküyle birlikte, sıcacık yataklarımızda uyanır; açardık gözlerimizi.

Artık uyumak imkansızdır. Yeni bir gün başlıyor. Gün boyunca yaylanın etrafındaki kaynak sularının başında gezeceğiz. Çoğunlukla kuzey batıdan görülen, yaylanın göğünü, arkasında bıraktığı ince duman şeridiyle kocaman bir beyaz çizgiyle ikiye bölen teyyareye, kafalarımızı kaldırarak uzun uzun bakacağız. Hiç birimiz arkasında bir duman şeridi bırakıp giden şeyin uçak olduğunu, içinde insanlar olduğunu, bir yerlere gittiklerini bilmeyecek, gördüğümüz şeye "Kerê Xwdê" (Allahın eşeği) diyecek, hep bir ağızdan onun için uydurduğumuz tekerlemeyi söyleyeceğiz. Uçak kaybolacak dağın ardından; bu kez kimimiz katır olacak, kimimiz binicisi... Kervan oluşturacağız. Kervanımız Bağdat yollarına düşecek. Babalarımızın Bağdat'ta, Musul'da, Erbil'de görüp, uzun kış geceleri boyunca döne dolaşa, bıkmadan anlattıkları çarşılarda kuru üzüm, incir ve hurma alacağız. Simli, ibrişim kumaşlar alacağız annelerimize. Plastik gözlük, plastik düdük alacağız. Hayali kervanımız yeniden yola koyulacak...

Ama bu oyundan önce, gideceğiz yayık yayan kadınlara; ekmeklerimizi uzatacağız onlara; ekmeğimizin üzerine yayıktan kazanlara boşalttıkları taze tereyağını sürecekler. Bir gaflet anlarını kollayacağız bir de. Kaşla göz arasında biraz tereyağı çalacağız. Çaldığımız tereyağını götürüp yaylanın dibinde kaydırak olarak kullandığımız kocaman taşlara süreceğiz. Tereyağı cila görevini yapacak; sonra çıkıp taşın üzerine, kollarımızı açarak, havada süzülür gibi kayacağız aşağılara.

Bütün bunlardan önce bir asıl işimiz vardı; onu yapardık. Hava soğuk olurdu böylesi sabahlarda. Çiçeklere, otlara çiğ düşerdi. Güneş sadece batıdaki kel tepelerin başına vururdu. Yaylanın içine girmesi de saatler sürerdi. Toplanırdık çocuklar, ekmeklerimizi türkü söyleyip yayık yayan kadınlara uzatırdık. Onlar da kırmazlardı bizi, ama cimri davranırlardı. Hiçbir zaman istediğimiz kadar tereyağını sürmezlerdi ekmeklerimize. Sürülenle yetinir, tereyağlı ekmekleri yiye yiye, sürü halinde güneşi karşılamaya giderdik. Hani tembellik edip sıcak yataktan çıkmak istemeyen çocuk olursa eğer, annesi mutlaka dürter, uyandırır, "Hadi kalk çavpan, bak arkadaşların çoktan güneşi karşılamaya gittiler, haydi sen de yetiş" diye azarlardı.

Yol toprak, toprak, çiçek kokardı. Otlar silkelenirdi çiğden. Gevenlerin altındaki yuvalarında keklikler fırlardı. Ardımız, önümüz sıra bal toplamaya giden arılar uçardı. Üşüye üşüye, ama yürürken de gittikçe ısınarak, güneşi yüksek tepenin doruklarına yakın bir yerde yakalardık. Güneşi yakaladığımız yerden bakardık yaylaya. Aşağıda hayat çoktan başlamış, sürüler dağların yukarılarına çekilmiş, kadınlar yayıklarını indirmiş, çadırların önündeki ocaklara peynir yapmak üzere çoktan kazanlar konulmuş olurdu.

Otururduk güneşin bağrına. Güneş aşağı indikçe, inerdik onunla birlikte. Çıkışımız kısa sürerdi, ama inişimiz güneşin hızına eşitti. Güneş iner, biz inerdik. Otura otura, yürüye yürüye, dalaşa dalaşa, oyun oynaya oynaya... Güneş oyuncağımız olurdu, güneşle oyun oynardık.

Güneşi alır, yaylanın içine getirirdik.

Güneş zomaya sıcaklık getirirdi.

Güneşi alıp getirdiğimiz için de, ne çok böbürlenirdik çocuk aklımızla..

Biliyorum, artık oralarda çocuklar güneşi karşılamaya gitmiyor.

Orada tam altı yıldan beri yaylaya gitmek yasak çünkü.

Orada artık güneş yalnız...

Kermiri, Geraşin, Xanê, Keşkanê, Kanya Xıdır, Kepirê, Düpirkê, Meydana Zengıl, Meydana Kolyan yaylalarında, hiç birinde artık çocuklar bir araya gelmiyor. Sabahın seher vaktinde, kadınlar yayıkların şahsında sevgililerine türkü söylerken, yanık sesleri çocukları rüyalarından uyandırmıyor. Artık çocuk sürüleri, o türkülerin nağmeleri arasında biraraya gelip kel tepelere tırmanmıyor.

Artık bizim yaylalarımızda hiç bir çocuk ısınmak için güneşi karşılamaya gitmiyor.

Güneşe çocukları yasakladılar!

Teori ve Politika 4

Bilim olarak Tarih Üstünü
Ali Osman Alayoğlu

Özgürlük, Terör ve Devlet
Osman Albayrak

Felsefenin İdealist Pratiği ve "Maddeci Öğe"
Yılmaz Sezer

Süreklilik ve Kopuş/Marx, Lenin, Althusser
Orhan Gökdemir

Felsefe ve Bilimsel Realizm
Roy Bhaskar

Marksizmin Bütünlüğü ve Bilim Üzerine
Vedat Aytaç

Sınıf ve Sınıf Mücadelesi
Çetin Konuk

Ölüm Orucu Üzerine Notlar Mustafa Serdar
Ölüm Oruçlarının Düşündürdükleri M.Ali Tütüncüler
Öğrenci Hareketinde "Zafer" dolu Bir Yıl Burcu Can Başaran
'96 Öğrenci Hareketi İlhan Tuncer
O Günden Bu Güne İ. Veli Saltık

GÜZ '96

İrtibat Tel-Faks: (0 212) 249 92 09

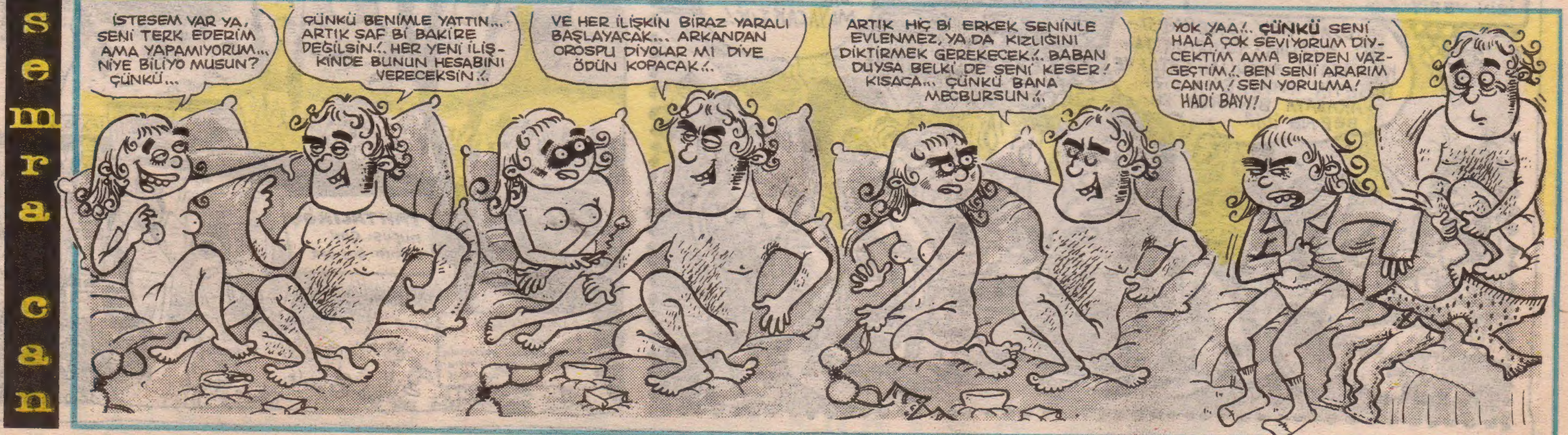

Akşamsefası

BEYOĞLU'NDA GARİBANIN OTOPSİSİ YAPILMAZ

Oktay Güzeloğlu

KELLE SAMİ

Gür kaşları, devamlı çatıktı. Yaşam bir örümcek gibi ağlarını ördükçe düşünüyordu hep. Fakat böyle bir haksızlığa aklı bir türlü ermiyordu. Çünkü insanlar, ona, artık, para vermiyordu.

Bir sabah kilisenin altında Kelleyi ölü buldular. Parasızlıktan ve yaşamdan yorulup bir şişe kezzap içerek yok etmişti kendini.

Rahmetli iyi insandı. Yaşamı hep aynı gidecek sandı, geçmiş günlerini, saya saya gitti, garip mezarına.

İnsanlar, durmadan, utanmadan, al Kelle, iç Kelle, ye Kelle dediler ve sonra parazit Kelle'yi kendine yedirdiler.

Kelle yıllar önce, patronunun kızını kaçırarak evlenmiş. Bir kız çocuğu olmuş. Fakat zengin kayınpeder, içikici, tembel Kelle'yi damat olarak kabullenememiş. Kızını boşatıp yola salmış. Kelle de kendine yapılan bu olayı hazmedememiş. Vurmuş kendini Beyoğlu sokaklarına.

Kelle Sami, gövdesinin üstünde bir öküzbaşı kadar kafa, vücudundan, yarım metre önden giden içki göbeği, ince bacaklı ve ağzında sürekli konuşmalarının arasında bitirimce kullandığı "Anadın mı" sözcüklü bir sokak adamı. Sokağa da mecbur kalmadıkça çıkmazdı.

Yalnızca sinyale (modern dilencilik) çıkar bir kaç tanıdığı kişilerden tokatladığı (almak) paralarla çok içki az yiyecek alır. 8. sınıf otellerde yatardı.

Arada bir de parasız kalınca bana yatmaya gelirdi. Yağ çekmeyi bilmez, sanki senden alacağı varmış da, sen de ona bir şeyler vermeğe mecburmuşsun gibi talepte bulunurdu. Tembel olduğu için vurdumduymazdı. Evden, git demesen, ömürboyu, kalmaya hazır ve nazırdı.

Kirli bir adamdı. Elbiseleriyle yatar, kalkar yüzünü yıkamaya korkar. Bu pisliği yüzünden elleri ve ayakları kirden nasırlaşmıştı. Hele ayakları, ayakkabısı ayağında zannederdin.

Onun böyle görünümünün yanında, insani, sevimli bir yanı vardı. Kediler ve küçük çocuklar için "Bunlar korunmaya muhtaçtır" der ve ağlardı. Onlarla çocuklaşır oynardı.

Hayatta, bilgisi olmadığı, hiçbir konu yoktu. Sokaktan, politikaya, kadar ipe sapa gelmeyen fikirler yürütür, en boktan meseleleri öyle ciddi anlatırdı ki, ağlar mısın, güler misin şaşırırsın. "Boktan lafa vergi alsalar" Kelle vergi kıralı olurdu.

Bir gece bana geldi. 3 gündür kimseyi koparamadım anadın mı, otele de gidemedim anadın mı, artık kimse indirmiyor, anadın mı, uykusuzum zilim anadın mı, dedi. (koparmak-indirmek, para almak anlamında. Argoda)

Ben de, aynı tonda, tabi anadım, hoşgeldin diyerek, cebimde ne kadar para varsa döküldüm.

Kelle, şimdi gider, likör alırım, anadın mı, çabuk. Kafayı bulurum, anadın mı, diyerek çıktı. İki şişe likör ve yiyecek aldı geldi.

Kafayı buldukça, yine eski karısına kayınpederine, küfürler yağdırdı. Bir yaşında ayrıldığı kızını görse tanıyamayacağını, 30 sene geçtiğini anlattı, bunları belki 50. defa dinliyor. Sözünü kesmiyordum. Çünkü o anlattıkça rahatlıyor, çabuk sarhoş oluyor uyuyordu.

İşte yine yorgun gözleri uykuyu, kurumuş sünger gibi emmeye çalışırken duvardaki saatin sesi de kulaklarıma nal çakar gibi batıyordu. İçtiğim, likör de başımı, döndürmeye çalışıyor, fakat başaramıyordu. Hiç kimsenin kendi sesiyle konuşmadığı, kendi ağzı ve dişleriyle gülmediği bu dünyada Kelle, kendine verilecek sinyal parasını hep kendi sesiyle istedi, kendi sesiyle ağladı, kendi sesiyle, ayı gibi, güldü.

Arada bir de, ben Sokullu Mehmet Paşa'nın torunuyum, anadın mı, benim sinyalciliğim, oradan gelir, anadın mı, derdi.

Her sabah Beyoğlu sokaklarını fır dönerek yaptığı sinyallerle depreme uğratan, Kelle o gece sobanın yanında yorgun bir malak gibi uyudu. Horlayan ağzı gittikçe büyüdü. Arada bir de, tek gözünü, açıp açıp bakıyor, "anadın mı" diyordu.

Ya rüya görüyor, yahutta uykusunda birine bir şey anlatıyor. Anadın mı? sorusuna da bana sorarken ben hikayemi bitiriyorum. Anadın mı.....

Leb-i Derya Sayın

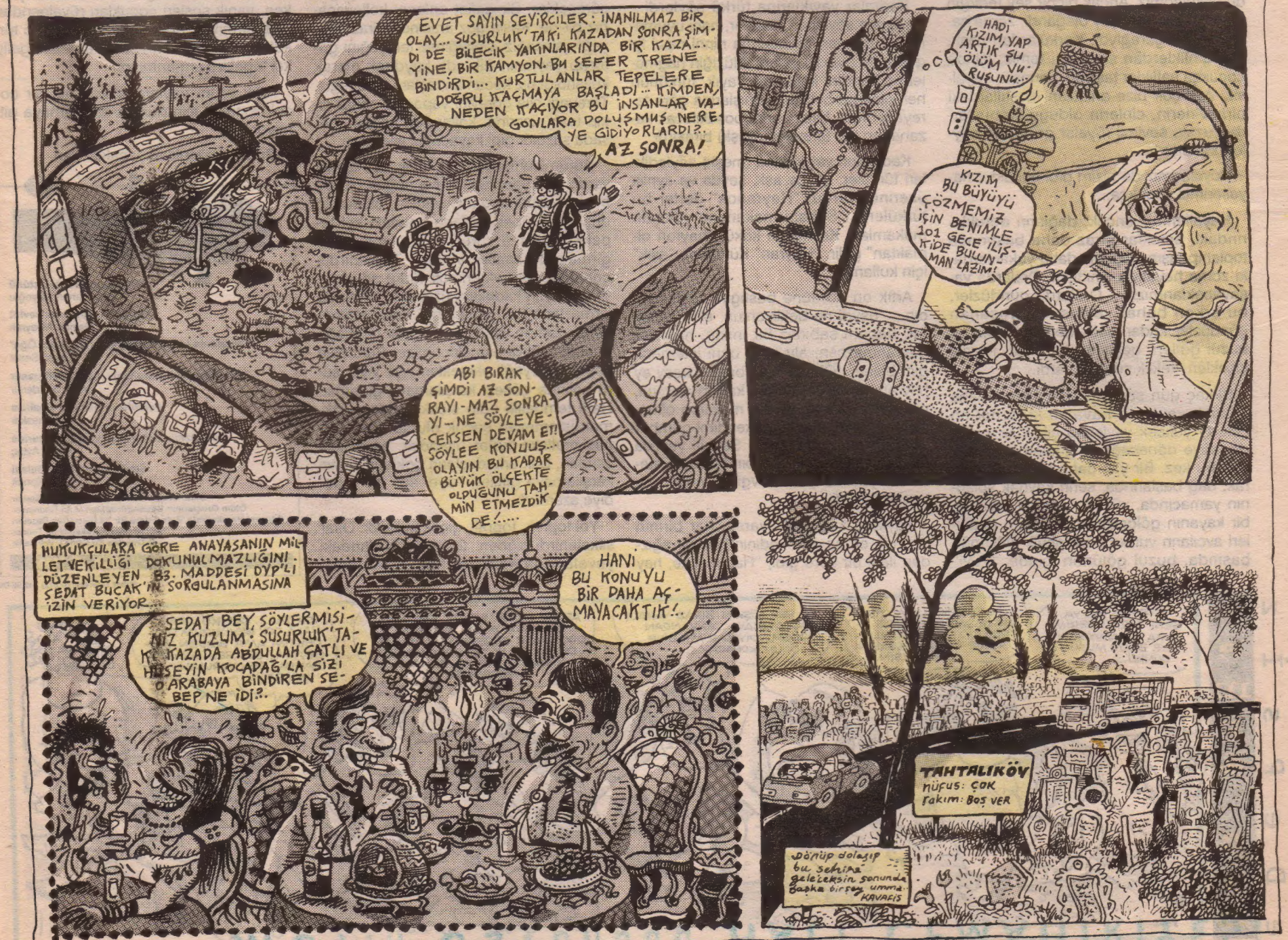

Akşamsefası

hayat yara bantları

-iki-

çetelerle bağlıydık hayata..

silahlı silahsız pek fark etmiyordu, çetecilik ruhumuza işlemişti artık.. çetelerle kurulmuş bir rüya, çetelerle bir kâbusa dönüşüyordu

Şovenizmle bağlıydık hayata..

bayrak, ezan denildi mi akan sular duruyordu ve fakat kan, su gibi akıyordu... ölmeyi yaşamak, yaşamayı ölmek zannediyorduk.. bir ülke bir millet nasıl sevilir aslında pek bilmiyorduk, habire inanıyor, habire aldanıyor, deneme-yamulma yöntemiyle, kıra-döke öğreniyorduk

tesadüflerle bağlıydık hayata..

kurmalı oyuncaklar gibiydik sosyalizm öldü diyordu ileri gelen gerilerimiz.. amma velâkin cümbür cemaatin tesadüfler öyle mucizevi öyle takdir-i ilahili ve öyle diyalektikti ki

şans oyunlarıyla bağlıydık..

toto loto piyango ganyan kupon casino.. şans arsızı olmuştuk, bizde şans olsa anamızdan kız doğar sonra da tele-kız olurduk diyorduk.. şans yüzümüze gülüyordu ve fakat kıçı'yla

canavarla bağlıydık hayata..

öcülerle devlerle büyütülmüştük, somut acılarımıza soyut şekiller vererek tahammül ediyorduk.. canavar gibiydik. taşı sıksak canavar çıkarıyoı duk her yaştan

gizli kamera'yla bağlıydık hayata..

herkesin herkes hakkında bir dosyası bir porno kaseti mevcuttu.. ilişkiler yalnızca şantaj misilleme ve montajla sıcaklık kazanıyordu.. konuşurken sevişirken tetik üstündeydik.. imam nikahı'nın yerini noter nikahı almıştı.. kızlar artık evlerinden artiz olmak için değil bir haber programına meze olmak için kaçıyorlardı

eroinle bağlıydık hayata..

hayatımızın baharında sonbahar yaprakları gibi dökülüyorduk.. herkes triplerdeydi, kimi politikacı ve medya bağımlısıydı, kimi de eroin.. bir ara haber değerimiz bile oldu.. istiklal savaşı gazilerinin ölüm haberleri bitmiş yerine istikbal savaşı gazilerinin ölüm haberleri başlamıştı.. memleket kıvranırken bir krize giriyorduk

çöplerle bağlıydık hayata..

zaman hızlı geçiyordu, zaman birden dururdu, zamanı bir ileri bir geri alıp duruyorlardı.. çöpler izlerimizdi.. anılarımız, hakikatlerimiz.. sosyologlar psikologlar saçma sapan açıklamalar yapıyorlardı çöp biriktirme hobimize ilişkin.. kafayı yememiştik sadece çöpler birikmesin ümraniye'de patlayıp adam öldürmesin şeker de yiyebilsinler diye yani

cinnetlerle bağlıydık hayata..

zıvanadan çıkmıştık, pim'i çekilmiş el bombası gibiydik.. sevgi arçil ise nefret de şota diye düşünüyorduk.. hiç değilse birbirimizden nefret edebiliyoruz, bunu bulamayanlar da var deyip seviniyorduk

atatürk'le bağlıydık hayata..

bir çeşit telli baba olmuştu anıtkabir.. kimi şikayete, kimi medet ummaya gidiyordu oraya.. sevenleri kadar sevmeyenleri de vardı, sevenler de sevmeyenler de onu hep yanlış anlardı

zulümlerle bağlıydık hayata..

cumartesi anneleri, yargısız infazlar, fail-i meçhuller, kayıplar, işkenceler, düşünce suçları, katliamlar.. akla hayale gelmeyecek şeyler oluyordu.. güzel düşler hep yarına kalıyordu ve fakat gide gide bir yarın kalmıyordu

on üç artı bir

bütün eserleri yaşına geldin mi
tam antolojilik oldun mu
arasıra alıntı yapıyorlar mı senden
kulaklarını çın çın çınlatıyorlar mı
gitsen özlenir misin kalsan bıkarlar mı
uzaktan nasıl görünüyorsun acaba
karşılığın rengin dengin nedir sahi hayatta
aştın mı yoksa tekrar mı ediyorsun kendini
uzasan mı artık açsan mı kıssan mı sesini
yanlış mı kokluyorsun gülleri
herkes annesi babası mı sanıyor seni
siyasete mi bulaşsan intihar mı etsen
diyeceğin her şeyi herkese dedin mi
bütün eserleri yaşına geldin mi

on üç artı bir

test
KÜLTÜR SANAT

1-) aşağıdaki kitaplardan hangisini boris vian kaleme almamıştır?.
a) kızlar farkına varmıyor
b) ve bütün çirkinler öldürülecek
c) derilerinizi yüzeceğim
d) sahaya ineceğim ananızı düzeceğim

2-) "bu macı alıcaz!" eseri hangi sosyolog yazarımıza aittir?.
a) ömer çavuşoğlu b) billur kalkavan
c) can kozanoğlu d) tecavüzcü coşkun

3-) geçen cuma günkü siyaset meydanı'nda lale mansur'un "aman tanrım!." hayretine ve seyredenlerin kanlarının donmasına mazhar olan: "hiçbir savaşta, demokrasi, hukuk, insan hakları felan diyerek, ordu'nun eli kolu bu kadar bağlanmamıştır" sözleri hangi konuşmacıya aittir?
a) adolf hitler b) benito mussolini
c) franco nero d) altemur kılıç

4-) aşağıdaki sol görüşlü gazetelerden hangisi ayrıca üniversite adaylarına hizmet de vermiyor?.
a) radikal b) yeni yüzyıl
c) cumhuriyet d) demokrasi

5-) cumartesi anneleri bu cumartesi kaçıncı kez galatasaray lisesi önünde toplanacaklar?.
a) 77'nci kez b) 99'ncu kez
c) 3967'nci kez d) ilk kez

6-) çalıntı müzik dergisi kaçıncı sayısına ulaştı ve kaç yıldır yayımlanıyor?.
a) 40'ncı sayısı, 10'ncu yılı
b) 27'nci sayısı 4'ncü yılı
c) 1556'ncı sayısı 122'nci yılı
d) de get lan suat

7-) james joyce'un ulysses kitabını türkçeye kim çevirdi?.
a) zerrin egeliler b) altemur kılıç
c) nevzat erkmen d) can kilod van dam

8-) çamlıca'daki enişteniz, geçmiş zaman köşkleri, ali nizami bey'in alafrangalığı ve şeyhliği gibi eserler hangi üslub ustası bir yazarımıza aittir?.
a) abdülhak şinasi hisar
b) yahya kemal beyatlı
c) abdülhak hamit
d) şerafettin uzunkavakaltındayataruyuramauykusukaçarkaçarbirtürlügelmezoğlu

9-) "bende sevilme hastalığı var" diyen bayan pop sanatçımız kimdir?.
a) tansu çiller b) sertab erener
c) matild manukyan d) aysel gürel

10-) yaşar kemal'in gerçek adı nedir?.
a) kemal sadık gökçeli b) fahrettin cüretlibatur
c) danyal topatan d) orhan pamuk darvinoğlu

Doğru cevaplar: 1-d, 2-c, 3-d, 4-d, 5-a, 6-b, 7-c, 8-a, 9-b, 10a

SAYI: 28
14 KASIM 1996
PERŞEMBE

SAHİBİ:
ŞİMERA YAYINCILIK LTD. ŞTİ.
adına Mehmet ÇAĞÇAĞ

Yayın Yönetmeni:
Metin ÜSTÜNDAĞ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Kutlu ESENDEMİR

Öküz'e saman ve su verenler:
Altay MARTI, Aslan ÖZDEMİR, Atilla ATALAY, Ali EROĞLU
Ayça ŞEN, Bahadır BARUTER, Bahadır BOYSAL, Can KOZANOĞLU, Can YÜCEL, Can BARSLAN, Cezmi ERSÖZ, Cüneyt ÖZDEMİR, DevrimSEVİMAY, Derya SAYIN, Eflatun NURİ, Ender ÖZKAHRAMAN, Ercan SÜT Engin TURGUT, Eşber YAĞMURDERELİ, Ferhan ŞENSOY, Fikret BEKLER, Gani MÜJDE, Güneri İÇOĞLU, Hacer YILDIRIM, Halil TURHANLI, Halit ÇAPIN, Haydar ERGÜLEN, Kemal GÖKHAN, Kutlu ESENDEMİR, Mehmet ÇAĞÇAĞ, Mesut CEYLAN, Memed Erdener, Mesut KARA, Metin ÜSTÜNDAĞ, Muhsin KIZILKAYA, Musa KART, Nihat GENÇ, Orhan PAMUK, Oktay GÜZELOĞLU, Ömer LAÇİNER, Semra CAN, Sezai SARIOĞLU, Sunay AKIN, Soner GÜNDAY, Tan CEMAL, Tuncay AKGÜN, Tuncel KURTİZ, Tuncer ERDEM, Vedat ÖZDEMİROĞLU, Yılmaz ERDOĞAN, Zafer TEMOÇİN
Sayfa Sekreteri
Aydın ŞAHİN, Fikret ÖZDEMİR
Bilgisayar Tasarım:
Murat YÜCEŞAN
Cebrail OKÇU
Vesile ÖZDEM
Yasemin KALE
Montaj:
Kadri Çavuşoğlu
Satış:
Cüneyt AYDIN
İşletme:
Orhan AÇAR
Halkla İlişkiler:
Suzan ÇARK
Muhasebe:
Yaşar AKŞAHİN
Bina Görevlisi:
Yasin ADIYEKE
Tel: 251 42 44 - 251 57 54,
Fax: 251 52 67,
Baskı: Basmat
Dağıtım: Bir-Yay,
Adres: İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No:20 80800 Beyoğlu/ İSTANBUL

ABONELİK KOŞULLARI

AMERİKA - (UÇAK)
1 yıllık Abone bedeli - 100 $ -
6 aylık Abone bedeli 50 $
UZAKDOĞU - (UÇAK)
1 yıllık Abone bedeli - 125 $
6 Aylık Abone bedeli 65 $
AVRUPA (POSTA)
1 yıllık Abone bedeli 100 DM
6 aylık Abone bedeli - 50 DM
AVRUPA (UÇAK)
1 yıllık Abone bedeli 110 DM
6 aylık Abone bedeli 55 DM
YURT İÇİ (POSTA)
1 yıllık Abone bedeli
3.500.000 TL
6 aylık Abone bedeli
1.750.000 TL

BANKA HESAP NUMARALARI:
Mark hesabı: 3002462 - 0
Dolar hesabı: 3002461 - 2
TL hesabı: 1100384 -7
(Hesap numaralarının hepsi Yapı Kredi Bankası, Parmakkapı Şubesine aittir)

metin üstündağ HALT CEMAHİRİYESİ

Akşamsefası

öKüZ

SUSURLUK YA DA AMERİKA

Para ve İpekçi suikastlerinin ünlü tetikçisi Mehmet Ali Ağca hapisten çıkınca ailesi ile birlikte Amerika'ya yerleşecekmiş. CIA'nın ünlü istasyon şefi Paul Henze, öyle söz vermiş Ağca ailesine...

Hiç de inandırıcı değil aslında... Henze'nin şimdiki konumu bir yana, en azından Amerikan kamuoyu karşı çıkar diye düşünüyor insan... Ancak kardeşi Adnan Ağca ısrarlı: "Henze ile görüştüm" diyor... "Söz vermedi ama yardımcı olacağını söyledi" diye de ekliyor... "Yahu Adnan, CIA'nın eski de olsa bir ünlü şefi, sana niye böyle bir vaadde bulunsun..." diye safdillik yapınca "Bizim komünizme karşı nasıl mücadele ettiğimiz, neler yaptığımız bilinir." diyor Adnan Ağca...

"Nedir bu mücadele, neler yaptınız ki..? Hem bunlar CIA'yi niye ilgilendirsin ki?" "Bilen bilir " diyor Ağca... Açık konuşmuyor, işaret ediyor... Mehmet Ali'nin yaptıkları belli... İpekçi, Papa... Belki başka işler daha... Şimdi bu işler, komünizmle mücadelenin bir parçası mı yani...? Yani Amerika bu işleri uygun, hatta doğru bulduğu, hadi daha açık söyleyelim, yaptırdığı için mi diyet ödeyecek..?

1978 yılının başları... Ankara Cumhuriyet Savcılarından Doğan Öz, evinin bulunduğu sokakta kurşun yağmuruna tutularak öldürüldü... Suikastle ilgili yakalanan 3, aranan 5 kişi vardı dava dosyasına göre... Arananlar arasında en önemli isim Abdullah Çatlı. Ülkü ocakları başkan yardımcısı Abdullah Çatlı... Tanık ifadeleri, yakalanan sanık ifadeleri karşı konulamaz bir netlikteydi... Çatlı, suikasti organize eden isimdi bu ifadelere göre...

1978 yılının ortaları... Ankara Bahçelievler'de Türkiye İşçi Partisi üyesi yedi gencin kaldığı eve baskın düzenleyen bir grup ülkücü, yedi genci inanılmaz bir hunharlıkla, işkence yaparak öldürdü... Dava dosyasına göre yakalanan üç, aranan altı kişi vardı. Yakalanan üç kişinin birbirini doğrulayan açık ifadelerine, tanıkların anlattıklarına göre bu olayda da en önemli isim Abdullah Çatlı... Katliama karar veren, katliamı organize eden, hatta yedi gencin işkenceyle öldürülmelerine nezaret eden kişiydi Çatlı... Katliamın yakalanan tetikçilerinden birinin ifadesiyle yedi gencin eterle bayıltılıp ikişer ikişer işkenceye götürülmelerine itiraz edip "Çabuk halledin, kafalarına sıkın, temizleyin" demişti Çatlı... Ve kullandığı aradadan, söylediği sözlere, üslûbuna ve kıyafetine kadar ayrıntılı biçimde tanımlanan Büyük Reis Çatlı, bu dosyada da aranıyordu...

Beş kişinin öldürüldüğü Balgat Katliamı'nda olduğu gibi... Her iki olayla ilgili davalarda yakalanan sanıklar ve aranan Abdullah Çatlı, idam istemiyle yargılanıyorlardı. Sanıklardan biri üç kez idama çarptırıldığında sahneye bir avukat çıktı... Avukat Can Özbay... MİT belgeli (!), (Kendisi bu belgenin mumcuyla birlikte öldürüldüğünü sanıyor. Oysa belge direndi, yaşıyor.) Avukat Özbay, ilk duruşmalarda yalancı tanıklar, yanıltıcı bilgilerle yaptığı savunmanın etkili olmadığını farkettiğinden olsa gerek, savunmayı bırakıp çeşitli makamlara dilekçeler yazmaya koyuldu. Cumhurbaşkanlığı'na, Başbakanlık'a, birbirinin aynı dilekçeler yazdı...

"Müvekkilimin Genelkurmay Başkanlığı'nda, Milli Savunma Bakanlığı'nda, Adalet Bakanlığı'nda dosyaları mevcuttur. Bu dosyaların mahkemeye getirilmesini istiyorum" diyen avukat Özbay'a göre bu dosyalara bakılmadan dava görülemez.

Avukat Özbay, dosyalarda ne yazdığını söylemedi, bu dosyaların niçin önemli olduğunu da... Zaten bu dosyalar hariç bir zaman ortaya çıkmadı, mahkemeye getirilmedi, bu dosyalarda ne yazdığı da açıklanmadı... Ama bu dosyaların varlığından söz etmek bile etkiliydi anlaşılan.

Kimi üç kez idama çarptırılan sanıklar beraat etti, idam istemiyle yargılanan aranan sanıklarsa hep arandı. Abdullah Çatlı gibi... "O bir kahramandı..." Eski arkadaşları cenazesinde böyle söylüyordu büyük reis için. Devlet yetkilileri ise genellikle suskun kalmayı tercih ederken, konuşmak zorunda kalanlar, Aslan Amca'nın köşedeki yazarı gibi "Hiç yargılanmadı ki, sadece aranıyordu" dediler. Aranıyordu da niye yakalanmamıştı...?

12 Eylül sonrasında ülkücülerin ortak yakınmalarını bilmeyen yoktur. "Biz devlet için canımızı ortaya koyduk. Ama devlet bizi hapise attı, işkence yaptı" hatta, MHP'nin parçalanıp BBP'nin doğuşunun altındaki bir önemli neden de bu yakınmanın küskünlüğe dönüşmesiydi kimilerine göre... Anlaşılan devlet kendisi için canını ortaya koyanların tümüne eşit davranmamıştı. Bazıları daha özeldi. Peki bu "özel"liği neye borçluydu bu özel insanlar...

Galiba öncelik, 12 Eylül öncesi icraatlarda... İcraatların planlanan, öngörülen, istenen, en azından uygun görülen icraatlar olmasında... Çatlı'ninkiler, Çiftçi'ninkiler, Armağan'ınkiler, Çelik'inkiler, Kırcı'nınkiler gibi... Ve tabii ki Ağca'nınkiler gibi de...

12 Eylül öncesi yıllarda kilometre taşı oluşturan, büyük sıçramalara yol açan suikastlerin, cinayetlerin, katliamların tetikçileri özel olacaklardı tabii... Onların siyaseten öngördükleri çakışmıştı... Sonra kamplara alındılar, eğitildiler, görevlendirildiler... Görev savaştı... Komünizme karşı savaş... Önlerine çıkan, çıkartılanlara hiç bir şey sormadan tetik çektiler. Hiç kimse de onlara birşey sormadı soramadı... Onlar, istenen, emredileni yaptıkları için korunmuşlardı...

İnanmayan Genelkurmay'daki, Milli Savunma Bakanlığı'ndaki, Adalet Bakanlığı'ndaki dosyalara baksın... Ama asıl önemli olan 12 Eylül sonrası icraatlar... Önce ermenilerle sonra PKK'yla mücedele yıllarındaki icraatlar yani... Yurt içinde ve dışında etkinlikler üstlenen, mücadele yürüten kahramanlar, eski özel insanlar arasından seçilmişti...Aslında devlet soldan sağa herkese görev öngörmüştü bu son savaşta... Ancak sol uygun bulmamıştı bu görevlendirmeyi...

REDDETTİLER...

Akşamsefası